

UCHWAŁA NR XII/207/2016
Rady Gminy w Chojnicach

z dnia 30 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia informacji o działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach za 2015 rok, w tym sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.), w związku z art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz.332 ze zm.),

Rada Gminy
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Informację o działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach za 2015 rok”, zawierającą jednocześnie sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, o treści, jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Danuta Łoboda

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W CHOJNICACH ZA 2015 ROK /w tym sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny/

Poniższe opracowanie przedstawia działania tut. ośrodka pomocy społecznej podejmowane w 2015 r., w szczególności, zawiera informacje, których przekazanie radnym gminy nakazują przepisy obowiązującego prawa, w tym:

- **art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.): „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy całoroczne sprawozdanie z działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.”,
- **art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 332, ze zm.): „W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.”

Niniejsza Informacja, ze względu na komplementarny zakres tematyczny, prezentuje ww. sprawozdania łącznie.

Spis treści

WPROWADZENIE	2
I. WSPIERANIE MIESZKAŃCÓW W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	6
1. Zadania zlecone gminie przez administrację rządową	6
2. Zadania własne gminy	7
2.1. Rodzaje świadczeń	7
2.2. Praca socjalna	8
3. Dominujące problemy podopiecznych	8
II. POMOC UDZIELANA W RAMACH SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ	11
1. Praca na rzecz rodzin z dziećmi – asystent rodziny	11
III. REALIZACJA RZĄDOWYCH I GMINNYCH PROGRAMÓW POMOCOWYCH W RAMACH SYSTEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPIERANIA RODZINY	13
1. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	13
2. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015	14
3. Programy gminne	14
3.1. Ośłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 „Posiłek dla dzieci i młodzieży”	14
3.2. Program wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015	15
IV. DODATKOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK	15
1. Pomoc z Banku Żywności w Chojnicach i z innych źródeł	15
2. Karta Dużej Rodziny	15
3. Spotkanie Wigilijne dla osób starszych samotnych	16
4. Pomoc materialna w ramach systemu oświaty	16
4.1. Stypendia szkolne	16
4.2. Zasiłki szkolne	17
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego	18
V. WSPARCIE REALIZOWANE W RAMACH SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH	20
1. Świadczenia rodzinne	20
1.1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	20
1.2. Świadczenia opiekuńcze	21
1.3. Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne	22
1.4. Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”	22
2. Świadczenia alimentacyjne	22
2.1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń alimentacyjnych	22
2.2. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	23
VI. FUNKCJONOWANIE OŚRODKA	24
PODSUMOWANIE I KIERUNKI DZIAŁANIA W 2016 r.	27

WPROWADZENIE

W roku 2015 tut. ośrodek pomocy społecznej – zwany dalej ośrodkiem, realizował szeroki zakres zadań, wynikających, w szczególności, z następujących przepisów obowiązującego prawa:

a/ ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wraz z aktami normatywnymi, w tym:

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 8 marca 2005 r. w sprawie określenia wzoru sprawozdania z realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie progu interwencji socjalnej,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku, w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020,
- Uchwała Nr 142 Rady Ministrów z 21 lipca 2014 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020,
- Uchwała Nr XXIV/317/2004 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyznawania i odpłatności za – realizowane w ramach zadań własnych gminy – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Uchwała Nr XVII/288/08 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 30 października 2008 r. w sprawie minimalnej wysokości zasiłku okresowego realizowanego w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach,
- Uchwała Nr XX/336/08 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chojnice na lata 2008 - 2018”,
- Uchwała Nr XXXVI/440/2013 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 września 2013 r. w sprawie: przyjęcia Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015,
- Uchwała Nr XXXVII/462/2013 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 25 października 2013 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2015,
- Uchwała Nr XXXVIII/478/2013 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie: uchwalenia Regulaminu przyznawania w Gminie Chojnice pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych,
- Uchwała Nr XL/501/2014 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie: podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,
- Uchwała Nr XL/502/2014 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie: określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu,
- Uchwała Nr XL/503/2014 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie: przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 „Posiłek dla dzieci i młodzieży”,

b/ ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- c/ ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- d/ ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- e/ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- f/ ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- g/ ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wraz z aktami normatywnymi, w tym:
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 2006 roku w sprawie trybu przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych oraz sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych,
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką,
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych,
 - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne,
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.
- h/ ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- i/ ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz z aktami normatywnymi, w tym:
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 roku w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego,
 - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- j/ ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- k/ ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- l/ ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- m/ ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wszystkie realizowane przez ośrodek zadania służyły ochronie poziomu życia osób oraz rodzin zamieszkujących na terenie gminy Chojnice i obejmowały działania w obszarach zabezpieczenia społecznego, dotyczących, w szczególności:

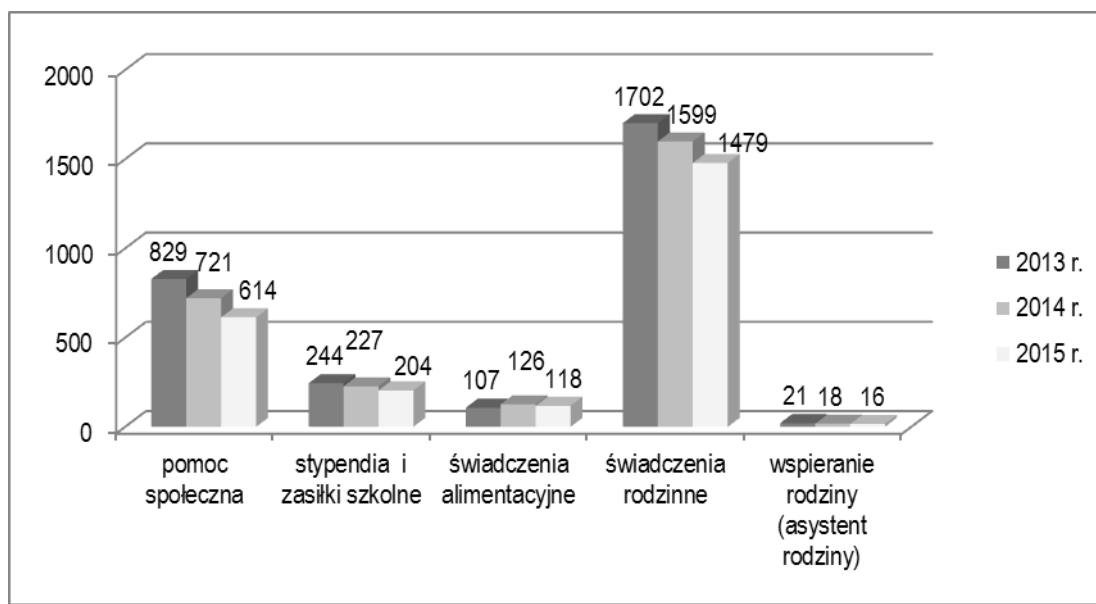
- pomocy społecznej,
- systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej¹,
- pomocy socjalnej dla uczniów/słuchaczy w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych,
- świadczeń rodzinnych,
- świadczeń alimentacyjnych.

Mieszkańcy naszej gminy najczęściej korzystali – podobnie jak w latach ubiegłych – ze wsparcia z systemu świadczeń rodzinnych, z kolei najmniejsza ich grupa, co ilustruje wykres nr 1, otrzymała wsparcie z systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

¹ w obszarze tym uwzględnia się, w treści niniejszego opracowania, wyłącznie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny wraz z kosztami oraz wydatki związane z przebywaniem dzieci w różnych formach pieczy zastępczej, ponieważ pozostałe działania powielają się z zadaniami realizowanymi w zakresie systemu pomocy społecznej oraz działaniami grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego

Należy nadmienić, że niejednokrotnie jedna rodzina korzysta z każdego rodzaju ww. wsparcia – nie prowadzi się statystyki w tym zakresie. W związku z tym w sprawozdawczości odrębnie ujmuje się liczbę rodzin otrzymujących wsparcie z poszczególnych obszarów obsługiwanych przez ośrodki.

Wykres nr 1: Liczba rodzin korzystających w latach 2013-2015 z poszczególnych systemów wsparcia obsługiwanych przez ośrodki pomocy społecznej

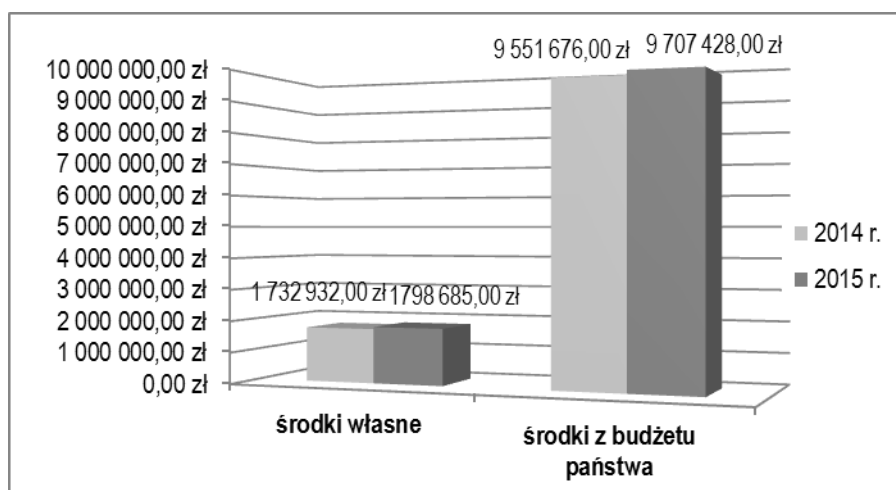

Na swoje zadania ośrodek wydatkował, w 2015 roku, **11 506 113 zł**, tj. o 1,96% więcej w porównaniu z 2014 r. – 11 284 608 zł.

Z kwoty **11 506 113 zł** najwięcej środków, podobnie jak w 2014 r.:

- przeznaczono na zaspokajanie, w różnorodnych formach, potrzeb mieszkańców gminy – 87,9%, tj. 10 114 850 zł (w 2014 r. 87,8%, tj. 9 906 154 zł), a pozostała kwota – 1 391 263 zł, tj. 12,1% to koszty utrzymania ośrodka (w 2014 r. – 1 378 454 zł, 12,2%),
- stanowiły dotacje z budżetu państwa – 9 707 428 zł, tj. 84,4% (w 2014 r. 9 551 676 zł, 84,6%) dane te ilustruje wykres nr 2.

Wykres nr 2: Wydatki GOPS w 2015 i 2014 r. z podziałem na źródła finansowania

Badając wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań z poszczególnych obszarów, to największy odsetek spośród nich w 2015 r. wydatkowano na zadania z zakresu systemu świadczeń rodzinnych – **61,63%**, tj. 6 234 198 zł, a w dalszej kolejności na świadczenia w ramach:

- systemu pomocy społecznej – **22,68%**,
- systemu świadczeń alimentacyjnych – **9,90%**,
- pomocy socjalnej dla uczniów/słuchaczy w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych – **5,05%**,

▪ systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej – **0,71%**
 oraz **0,03%** wydatkowano na zorganizowanie Wigilii, o której mowa w rozdziale IV.
 Identyczne relacje występowały w roku 2014, stosowne dane przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1: Wydatki w latach 2014-2015 na realizację zadań w poszczególnych obszarach działania

ROK	OBSZARY DZIAŁANIA												RAZEM	
	Świadczenia rodzinne		Pomoc społeczna		Świadczenia alimentacyjne		Stypendia i zasiłki szkolne		Wspieranie rodziny i piecza zastępcza		Pozostałe*			
	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%
2015	6 234 198	61,63	2 294 089	22,68	1 000 950	9,90	510 754	5,05	72 159	0,71	2 700	0,03	10 114 850	100
2014	5 920 872	59,77	2 415 023	24,38	956 102	9,65	554 257	5,59	57 200	0,58	2 700	0,03	9 906 154	100

* Koszty Wigilii

Analizując, na podstawie danych zawartych w tabeli nr 1, wydatki w każdym z poszczególnych obszarów działania, to największy ich wzrost odnotowano w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej o 26,15%, tj. o **14 959 zł**, a w dalszej kolejności, w systemie:

- świadczeń rodzinnych o 5,29%, tj. o 313 326 zł,
 - świadczeń alimentacyjnych o 4,69%, tj. o 44 848 zł,
- Z kolei spadek wydatków odnotowano w systemie:
- pomocy socjalnej dla uczniów/słuchaczy o 7,85%, tj. o 43 503 zł,
 - pomocy społecznej o 5,01%, tj. o 120 934 zł.

Biorąc z kolei pod uwagę środki finansowe wydatkowane (bez względu na obszary działania) na poszczególne rodzaje wsparcia, to w 2015 r. najwięcej z nich, podobnie jak w 2014 r., przeznaczono na świadczenia pieniężne lub w naturze, które bezpośrednio zasiły budżety domowe świadczeniobiorców – **aż 9 113 057 zł**, a w dalszej kolejności na:

- składki na ubezpieczenia zdrowotne i emerytalno-rentowe, odprowadzane bezpośrednio do ZUS za uprawnionych świadczeniobiorców - **423 258 zł**,
- zapewnienie całodobowego wsparcia - **381 324 zł**,
- wsparcie usługowe w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i usług asystenta rodziny – **175 318 zł**,
- dowóz posiłków w ramach dożywiania uczniów/wychowanków szkół/przedszkoli - **16 600 zł**,
- zorganizowanie Wigilii dla mieszkańców gminy – **2 700 zł**,
- sprawienie pogrzebu – **2 593 zł**.

Bardzo podobne tendencje występowały w 2014 r., odpowiednie dane zawiera tabela nr 2.

Tabela nr 2: Przeznaczenie wydatków ośrodka w 2015 i 2014 r.

ROK	PRZEZNACZENIE WYDATKÓW										RAZEM /w zł/
	Zasilenie budżetów domowych podopiecznych		Składki ZUS odprowadzane za podopiecznych		Zapewnienie całodobowego wsparcia		Zabezpieczenie pomocy usługowej		Inne cele*		
	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	
2015	9 113 057	90,10	423 258	4,18	381 324	3,77	175 318	1,73	21 893	0,22	10 114 850
2014	9 062 383	91,48	320 047	3,23	321 166	3,24	181 858	1,84	20 700	0,21	9 906 154

*Dotyczy wydatków na dowóz posiłków do szkół, w których nie ma kuchni szkolnych – 16 600 zł, kosztów ww. Wigilii – 2 700 zł i sprawienie pogrzebu – 2 593 zł.

Z danych w tabeli nr 2 wynika także, że w 2015 r., w porównaniu z 2014 r.:

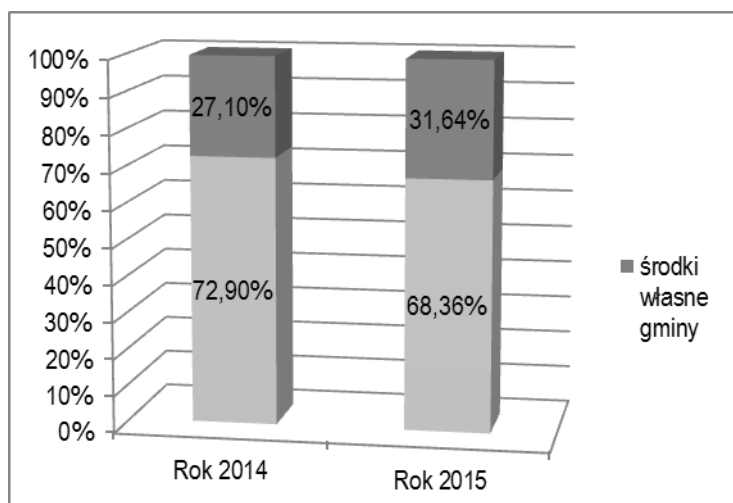
- a/ największy wzrost wydatków nastąpił na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne dla uprawnionych świadczeniobiorców o kwotę 103 211 zł, tj. o 32,25%, a w dalszej kolejności na:
- zabezpieczenie całodobowego wsparcia (w domach pomocy społecznej i schroniskach/noclegowniach dla bezdomnych) – o kwotę 60 158 zł, tj. o 18,73%,
 - zasilenie budżetów domowych podopiecznych (w formie świadczeń pieniężnych i pomocy rzeczowej) – o kwotę 50 674 zł, tj. o 0,56%,
 - inne cele o kwotę 1 193 zł, tj. o 5,76%.
- b/ zmniejszenie wydatków odnotowano w kosztach pomocy usługowej (świadczonej przez opiekunów i asystenta rodziny) - o kwotę 6 540 zł, tj. o 3,60%.

Szczegółowy opis środków wydatkowanych w ramach poszczególnych, powyżej wymienionych kategorii został przedstawiony w kolejnych rozdziałach niniejszego opracowania.

I. WSPIERANIE MIESZKAŃCÓW W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2015 r. 614 rodzin (tj. 1.919 osób) skorzystało ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej. Na zaspokajanie niezbędnych potrzeb tej grupy mieszkańców gminy wydatkowano łącznie **2 294 089 zł** (w 2014 r. 2 415 023 zł), w tym środki z budżetu państwa 1 568 319 zł, tj. 68,36% (w 2014 r. 1 760 451 zł, tj. 72,90%) i środki własne gminy 725 770 zł, tj. 31,64% (w 2014 r. 654 572 zł, tj. 27,10%), co ilustruje poniższy wykres.

Wykres nr 3: Źródła finansowania zrealizowanych w 2015 i 2014 r. zadań w ramach systemu pomocy społecznej

Zdecydowana większość z tych środków, bo 1 755 966 zł, tj. 76,54% zasilą bezpośrednio budżety domowe mieszkańców gminy (w 2014 r. 1 918 971 zł, tj. 79,46%), pozostałe przeznaczone na: zapewnienie wsparcia w placówkach całodobowych – 361 709 zł, tj. 15,77% (w 2014 r. 312 217 zł, tj. 12,93%), sfinansowanie usług – 122 774 zł, tj. 5,35% (w 2014 r. 133 607 zł, tj. 5,53%), opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne – 37 040 zł, tj. 1,61% (w 2014 r. 32 228 zł, tj. 1,33%) oraz na pokrycie kosztów dowozu posiłków do szkół nie dysponujących kuchnią 16 600 zł, tj. 0,72% (w 2014 r. 18 000 zł, tj. 0,75%).

Ww. wydatki w ramach systemu pomocy społecznej szczegółowo zostały opisane w podrozdziale pierwszym i drugim niniejszego rozdziału oraz rozdziale III, w którym jest omawiana realizacja programów pomocowych.

1. Zadania zlecone gminie przez administrację rządową

W zakresie zadań zleconych, w 2015 r., ośrodek dysponował kwotą w wysokości **28 400 zł** (w 2014 r. 25 210 zł), z której środki zostały przeznaczone na:

- a/ zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla **30 osób** z zaburzeniami psychicznymi, w kwocie **28 000 zł** (w 2014 r. 34 osoby, 25 000 zł),
- b/ prowadzenie postępowań w sprawach ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wobec osób, które nie są objęte powszechnym, obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, a wymagały pomocy medycznej. W 2015 r. przeprowadzono **6** takich postępowań – ich koszt wyniósł **400 zł** (w 2014 r. 6 osób, 210 zł).

W oparciu o przeprowadzone przez pracowników socjalnych wywiady środowiskowe, wszystkie ww. osoby uzyskały, zarówno w 2015 r. jak i w 2014 r. nieodpłatne świadczenia zdrowotne.

2. Zadania własne gminy

Zadania własne gminy obejmują przede wszystkim pomoc pieniężną, niepieniężną (w tym usługową) oraz pracę socjalną.

Łącznie na realizację tych zadań w 2015 r. GOPS dysponował kwotą **1 272 687 zł** (w 2014 r. – 1 212 313 zł), w tym:

- **503 168 zł**, tj. **39,54%** – środki własne gminy;
- **769 519 zł**, tj. **60,46%** – dotacje z budżetu państwa.

Z powyższych kwot pomoc pieniężna stanowiła 59,95% wydatków (tj. 762 948 zł), a pomoc niepieniężna 40,05% (tj. 509 739 zł).

2.1. Rodzaje świadczeń

Zasiłki okresowe – wsparcie otrzymało **247** rodzin/osób na łączną kwotę **305 650 zł**, w tym 300 000 zł środki budżetu państwa i 5 650 zł środki własne gminy (w 2014 r. 252 rodziny/osoby na kwotę 323 289 zł, w tym 316 000 zł środki z budżetu państwa i 7 289 zł środki własne gminy). Przeciętnie pomoc przyznawano, tak jak w poprzednim roku, na okres **4** miesięcy, a kwota świadczeń była niższa od ubiegłorocznej i wynosiła średnio po **334 zł** – w tym 328 zł stanowiły środki z budżetu państwa, a 6 zł środki własne gminy (w 2014 r. po 341 zł, w tym 333 zł stanowiły środki z budżetu państwa, a 8 zł środki własne gminy).

Zasiłki stałe – wypłacono 103 osobom/rodzinom na łączną kwotę **432 479 zł** (w 2014 r. 109 osobom/rodzinom na kwotę 403 013 zł). Miesięczna wysokość świadczenia wynosiła średnio **440 zł** (w 2014 r. 401 zł), a środki finansowe w 100%, podobnie jak w 2014 r., pochodziły z budżetu państwa.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne – odprowadzono za 91 osób pobierających zasiłek stały, które nie posiadały prawa do ubezpieczenia z innego tytułu, na kwotę **37 040 zł** (w 2014 r. 89 osób, 32 228 zł), 100% kosztów realizacji tego zadania stanowiły środki z budżetu państwa.

Zasiłki celowe – pomocy, ze środków własnych gminy, udzielono **40** rodzin/osobom, łącznie na kwotę **17.729 zł** (w 2014 r. 47 rodzinom na kwotę 12 301 zł), na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, w tym głównie na opał – 5 675 zł, zakup leków i leczenie – 2 986 zł, żywność (w tym dożywianie dzieci) – 7 493 zł. Ponadto, m.in., na: zakup odzieży – 470 zł, uregulowanie bieżących opłat – 753 zł.

Specjalne zasiłki celowe – skierowano do **44** osób/rodzin, łącznie w wysokości **21 113 zł** (w 2014 r. 54 osób/rodzin na kwotę 20 368 zł). Zasiłki przyznawano, ze środków własnych gminy, gdy stwierdzono występowanie szczególnie trudnej sytuacji życiowej, a faktyczny dochód osoby/rodziny przekraczał ustawowe kryterium. W 2015 r. zasiłki przeznaczone były głównie na: zabezpieczenie opału – 13 532 zł, zakup leków i wydatki związane z leczeniem – 2 510 zł, żywność (w tym dożywianie dzieci) – 4 231 zł, dofinansowanie do bieżących opłat – 100 zł.

Usługi opiekuńcze – przyznano **16** osobom, koszt ich realizacji – w 100% pokrywany ze środków własnych gminy – wyniósł **94 374 zł** (w 2014 r. 16 osób, 108 397 zł). Usługami objęto przede wszystkim osoby samotne, które z powodu wieku lub choroby wymagają opieki osób drugich. Pomoc ta polega na zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (zakup żywności, przygotowywanie posiłków, mycie, sprzątanie, pranie, pielęgnację – adekwatnie do wskazań lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem) i realizują ją zatrudniane w formie umowy zlecenia opiekunki.

Pokrycie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej – to instytucjonalny rodzaj pomocy, w 100% finansowanej ze środków własnych gminy – przeznaczonej dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. W 2015 r. pobyt **12** podopiecznych w tych placówkach obciążył budżet ośrodka na kwotę **331 324 zł** (w 2014 r. 13 osób, koszt 294 352 zł).

Zwiększenie wydatków na ten cel rejestrujemy corocznie, co wynika z rosnącego zapotrzebowania na ten rodzaj wsparcia, a także z faktu, iż każdego roku wzrasta średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca

w domu pomocy społecznej, i tak np.: w 2014 r. koszt pobytu mieszkańca np. w DPS w Chojnicach wynosił 3 176 zł, a w 2015 r. już 3 307 zł.

Schronienie – wsparcie to polega na zapewnieniu tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych placówkach do tego przeznaczonych. W 2015 r. 7 osób skorzystało z takiej pomocy, a koszt tego zadania, w 100% pokrywany ze środków własnych gminy, wyniósł **30 385 zł** (w 2014 r. 11 osób, 17 865 zł).

Sprawienie pogrzebu – w 2015 roku sprawiono pogrzeb 1 osobie. Usługa polegała na sfinansowaniu kosztów trumny, krzyża z tabliczką, obsługi pogrzebu, wykopania i zasypania grobu. Wydatki na realizację tego zadania w 100% zostały pokryte ze środków własnych gminy – łączna kwota **2 593 zł** (w 2014 r. nie wystąpiła potrzeba wykonania takiej usługi).

2.2. Praca socjalna

Zgodnie z definicją ustawową jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądanych zmian w funkcjonowaniu klienta, wzmocnienie go i doprowadzenie do samodzielności. Powinna być podejmowana w sposób zorganizowany i opierać się na dokładnej diagnozie sytuacji rodziny. Jest to forma pomocy, która nie stanowi obciążenia dla budżetu i jest najbardziej pożądanym wsparciem dla rodziny/osoby. Świadczona jest bez względu na posiadany dochód i bez konieczności przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, a jej forma powinna być dostosowana do indywidualnych potrzeb, problemów z jakimi boryka się klient oraz jego możliwości. Praca socjalna może przybierać postać poradnictwa, polegać na wyjaśnianiu i informowaniu o uprawnieniach, obowiązkach, dostępnych formach wsparcia, pomocy w załatwianiu spraw np. urzędowych, czy reprezentowaniu interesów klienta, wspieraniu emocjonalnym, wartościującym.

W 2015 r. pracą socjalną objęto blisko 20,2% mieszkańców gminy spośród wszystkich ubiegających się o wsparcie z systemu pomocy społecznej, tj. 124 rodziny (377 osób), w tym wyłącznie pracą socjalną 46 środowisk, tj. 114 osób (w 2014 r. 40%, 280 rodzin). Najczęściej działania pracowników polegały na: reprezentowaniu interesu podopiecznego (rodziny) w różnych instytucjach – 38,71%, mediacjach rodzinnych – 33,87%, pomocy w ustaleniu stopnia niepełnosprawności – 29,84%, motywowaniu do zarejestrowania się w urzędzie pracy – 29,03%, poradnictwie w kwestiach mieszkaniowych – 29%, motywowaniu do podjęcia zatrudnienia – 26,61%. Szczegółowy wykaz działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej zawiera **załącznik nr 1**.

W niektórych sytuacjach prowadzenie pracy socjalnej może odbywać się z wykorzystaniem narzędzia jakim jest kontrakt socjalny, czyli pisemnej umowy zawieranej pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc, określającej sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby (rodziny) oraz wzajemne zobowiązania i uprawnienia stron w ramach podejmowanych działań. W kontrakcie dokonuje się krótkiej oceny sytuacji życiowej klienta i wytycza się w związku z tą sytuacją określone cele, które mają zostać osiągnięte w uzgodnionym terminie poprzez podejmowanie konkretnych działań.

Niedotrzymanie przez klienta ustaleń zawartych w kontrakcie, jak i odmowa jego zawarcia oznacza brak chęci współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej i może stanowić, zgodnie z zapisem ustawowym, podstawę do odmowy świadczenia, uchYLENIA decyzji o przyznanej pomocy lub ograniczenia świadczeń z systemu pomocy społecznej.

W 2015 r. zawarto 59 kontraktów socjalnych, z tego: 44 zakończyły się sukcesem, w 7 nie osiągnięto wyznaczonego celu, realizacja 8 kontraktów nie została zakończona do 31.12.2015 r. Najczęściej dotyczyły regulowania opłat mieszkaniowych i nabycia uprawnień do dodatku mieszkaniowego – 20,34% wszystkich kontraktów, poszukiwania pracy i zdobywania przez klientów nowych kwalifikacji zawodowych – 11,86%, podejmowania leczenia uzależnienia od alkoholu i utrzymywania abstynencji – 10,17%.

3. Dominujące problemy podopiecznych

Pomoc społeczna adresowana jest do osób lub rodzin, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych. Zasadniczo, aby nabyć prawo do świadczeń, faktyczny dochód nie może przekroczyć ustawowego kryterium oraz wymagane jest stwierdzenie, że osoba/rodzina znajduje się w trudnej sytuacji m.in. z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych), braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu² lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Najczęściej przyczyną trudnej sytuacji życiowej jest występowanie kilku – ściśle ze sobą powiązanych – z wyżej wymienionych kategorii, albowiem zazwyczaj bezrobocie generuje ubóstwo, a ono z kolei często prowadzi do chorób, bezradności, uzależnień czy też bezdomności. Wśród powodów udzielania wsparcia mieszkańcom gm. Chojnice, co przedstawia **załącznik nr 2**, najczęściej występowało ubóstwo – 64,33% (w 2014 r. – 57,14%), w dalszej kolejności: bezrobocie – 60,91% (w 2014 r. – 50,90%), niepełnosprawność – 39,41% (w 2014 r. – 36,48%), potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 27,36%, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 24,27% (w 2014 r. – 29,82%), długotrwała choroba – 14,98%, alkoholizm – 7%, przemoc w rodzinie – 1,63%, trudności po opuszczeniu zakładu karnego – 1,47%, bezdomność – 1,30%, zdarzenie losowe – 0%.

Blżej zostaną scharakteryzowane te negatywne zjawiska, które zdecydowanie dominują wśród klientów ośrodka, tj. ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Ubóstwo

Ubóstwo można określić jako stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki, rodziny lub grupy społecznej.³

Istnieje szereg metod pomiaru ubóstwa i wytyczania jego granic. Wyróżnia się ubóstwo absolutne, względne, obiektywne, subiektywne itd. Natomiast granice ubóstwa ujmuje się wskaźnikowo i stanowią je m.in. minimum socjalne, minimum egzystencji, granica ustawowa i in.

Dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęte zostało pojęcie ubóstwa w rozumieniu ustawowym, tj. granice ubóstwa wyznacza ściśle określone ustawowe kryterium dochodowe, które w okresie:

- od 1 stycznia do 30 września 2015 r. wynosiło 456 zł na osobę w rodzinie i 542 zł na osobę samotnie gospodarującą,
- od 1 października 2015 r. do nadal wynosi 514 zł na osobę w rodzinie i 634 zł na osobę samotnie gospodarującą.

W 2015 r. ubóstwo było powodem przyznania pomocy w przypadku 395 rodzin (1 302 osób), tj. 64% ogółu rodzin korzystających z pomocy ośrodka (w 2014 r., odpowiednio 412 rodzin, 1 357 osób, co stanowiło 57% ogółu środowisk korzystających ze wsparcia)

Odsetek osób funkcjonujących w gospodarstwach domowych o dochodzie nie przekraczającym ustawowej granicy ubóstwa w gminie Chojnice wynosi 6,65%, jednocześnie w 20 sołectwach jest on wyższy od tej wartości, a w pozostałych 14 niższy. Więcej informacji na temat wskaźnika ubóstwa w sołectwach gminy Chojnice zawiera **załącznik nr 3**

Analizując zjawisko ubóstwa w poszczególnych sołectwach, można zauważyć, że:

- im bardziej oddalone sołectwo od ośrodka miejskiego – tym większy odsetek osób spełniających ustawowe kryterium dochodowe (Ciechocin, Doręgowice, Kopernica, Kruszka, Lotyń),
- w niektórych miejscowościach na większy odsetek gospodarstw domowych znajdujących się poniżej ustawowej granicy ubóstwa ma wpływ upadek większego zakładu pracy, np. PGR, ZDZ (Chojnaty, Ciechocin).

Jest to zgodne z tendencjami w kraju, ponieważ wskaźnik zagrożenia ubóstwem dla miast jest znacznie niższy od ww. wskaźnika dla obszarów wiejskich⁴.

Należy pamiętać, że nie wszystkie świadczenia realizowane w ramach systemu pomocy społecznej są uzależnione od spełnienia ww. kryterium ustawowego.

²Alkoholizm może stanowić powód (przyczynę) przyznania pomocy wyłącznie w przypadkach stwierdzenia przez lekarza – diagnoza, rozpoznanie – choroby alkoholowej.

³ Stochmialek J.: Zagrożenie ubóstwem – sytuacja kryzysu życiowego a proces marginalizacji, W: Pomoc społeczna. Praca socjalna, red. Marzec-Holka Krystyna, Bydgoszcz 2003, t. II, s. 404.

⁴ Ubóstwo w Polsce w 2011 r. (na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych), oprac. pod kierunkiem Anny Bieńkuńskiej, dostępne na dzień 04.03.2016 r. pod adresem: http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_ubostwo_w_polsce_2011.pdf

Wielu świadczeniobiorców korzysta z *Programu pomocy państwa w zakresie dożywiania*, w którym kryterium wynosi 150% ww. kryterium ustawowego. Ponadto usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, specjalne zasiłki celowe, praca socjalna – również są dostępne dla osób/rodzin, których dochód przekracza ustawowe kryterium.

Z danych zawartych we wprowadzeniu do niniejszego opracowania wynika, że pomocą społeczną w 2015 r., łącznie objętych było 614 rodzin (1 919 osób), tj. 10,60% ludności zamieszkałej na terenie gminy (w 2014 r. odpowiednio 721 rodzin, 2 313 osób, co stanowiło 12,84% ogółu mieszkańców gminy). I tak, na 34 sołectwa, 18 posiadało wskaźnik [tj. liczba osób w sołectwie korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności sołectwa] wyższy od przeciętnego (tj. ponad 10,60%), w tym najwyższy – Ciechocinie (26,81%) Kopernicy (19,74%) i Doręgowicach (19,11%). Wskaźnik niższy od przeciętnego (tj. poniżej 10,60%) posiadało 16 sołectw, w tym najniższy zarejestrowano w sołectwach: Topole (0,44%), Klawkowo (3,21%), Charzykowy (4,48%) oraz Nowe Ostrowite (4,55%).

Wzrost liczby podopiecznych w 2015 r., w porównaniu z 2014 r., wystąpił w 12 sołectwach (w 2014 r. – 5 sołectwach) i kształtował się na poziomie od 1,07% do 18,48%, a ich spadek w 22 sołectwach (w 2014 r. – 29 sołectwach) – od 5,90% do 53,73%.

Wykaz liczby świadczeniobiorców korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach gm. Chojnice w latach 2015 i 2014 zawiera **załącznik nr 4**.

Bezrobocie

W 2015 roku, w porównaniu z rokiem 2014, obserwuje się dalszy spadek liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chojnicach (PUP), zarówno w gminie Chojnice, jak i w całym powiecie chojnickim. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim wg stanu na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 14,5%, podczas gdy w 2014 r. – 17%. Dla porównania – stopa bezrobocia w województwie pomorskim wynosiła 9%, Polsce – 9,8% (w 2014 r. – odpowiednio 11,3% i 11,5%).

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w PUP zarejestrowanych było 1 017 mieszkańców gminy, w tym 579, tj. 56,93% stanowiły kobiety (na dzień 31.12.2014 r. – 1 239 mieszkańców, w tym 685 kobiet, tj.: 55,29%), z czego aż 883 osób, tj.: 86,82% nie posiadało prawa do zasiłku dla bezrobotnych (w 2014 r. 1 118 osób, tj. 90,23%). Właśnie te osoby najczęściej ubiegają się o otrzymanie wsparcia z funduszu pomocy społecznej. W 2015 r., odnotowano 399 osób bezrobotnych, w tym 220 kobiet, tj. 55,14% – funkcjonowały one w 374 rodzinach/gospodarstwach domowych (w 2014 r. 472 osoby w 367 rodzinach).

Wśród bezrobotnych mieszkańców naszej gminy, tak jak w roku 2014, w PUP najliczniej reprezentowana jest grupa wiekowa od 25 do 34 r.ż., z kolei w systemie pomocy społecznej grupa od 35 do 44 r.ż.

Biorąc pod uwagę wykształcenie, tak jak w latach ubiegłych, zarówno w PUP, jak i wśród podopiecznych ośrodka najliczniejszą grupę stanowią absolwenci zasadniczej szkoły zawodowej, następnie wśród beneficjentów systemu pomocy społecznej – absolwenci gimnazjum, szkoły średniej i wyższej natomiast w PUP kolejno: osoby z wykształceniem średnim, gimnazjalnym i wyższym.

Struktury osób bezrobotnych według wyżej omawianych kryteriów ilustrują wykresy zawarte w **załącznikach nr 5 i 6**.

Niepełnosprawność

Trzecim - ze względu na częstotliwość występowania – powodem udzielania pomocy mieszkańcom gminy Chojnice jest niepełnosprawność. W 2015 r. ze wsparcia z systemu pomocy społecznej korzystały 242 rodziny/środowiska z przynajmniej jedną osobą niepełnosprawną, tj. aż 39,41% z ogółu beneficjentów pomocy społecznej (w 2014 r. – 263 rodziny, tj. 36,48%).

Wśród podopiecznych w 2015 r. zarejestrowanych było 358 dorosłych osób niepełnosprawnych oraz 73 dzieci (w 2014 r. – 344 *dorośle osoby niepełnosprawne* i 78 *dzieci*), w tym orzeczenie o niepełnosprawności aktualne na dzień 31.12.2015 r. posiadało 339 dorosłych osób niepełnosprawnych i 68 dzieci. Zaznaczyć należy, że wsparcie z systemu pomocy społecznej, dla tej grupy osób, odbywa się na ogólnych zasadach, tzn. po dokonaniu oceny indywidualnego przypadku i tylko wtedy, gdy osoba ubiegająca się o pomoc wyczerpała wszystkie własne zasoby, możliwości czy uprawnienia z innych systemów – pomoc nie przysługuje tylko przez sam fakt legitymowania się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Na szczeblu gminy pomoc dla tej grupy osób posiada przeważnie charakter wsparcia finansowego – poprzez przyznawanie różnego rodzaju zasiłków. W mniejszym wymiarze, choć z roku na rok, wielkość ta wykazuje tendencje rosnące, osobom niepełnosprawnym świadczone są usługi opiekuńcze i specjalistyczne

usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także kieruje się takie osoby do domów pomocy społecznej. Poza tym, pracownicy socjalni świadczą pomoc w postaci pracy socjalnej, i poradnictwa w zakresie dostępnej na rynku oferty skierowanej do osób niepełnosprawnych, tj.: programy celowe PFRON, projekty realizowane przez organizacje pozarządowe, itp.

II. POMOC UDZIELANA W RAMACH SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

W 2015 roku tut. ośrodek kontynuował realizację zadań wynikających z „Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013–2015”, zwanego dalej **Programem**, o którym mowa w rozdziale III. 4.2.

Koszt realizacji Programu w 2015 r., wyniósł ogółem **72 159 zł**, w tym:

- 52 659 zł (tj. 72,98%) stanowiły środki własne gminy, z których 32 408 zł przeznaczono na zatrudnienie asystenta rodziny, 19 615 zł na pokrycie kosztów pobytu 7 dzieci w pieczy zastępczej oraz 500 zł na zakup materiałów niezbędnych asystentowi rodziny do pracy z rodzinami i 137 zł na szkolenie;
- 19 500 zł (tj. 27,02%), kwota pozyskana z budżetu państwa na pokrycie kosztów zatrudnienia asystenta, w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2015 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, o którym mowa w rozdziale III. 3. niniejszego opracowania.

Dla porównania w 2014 r. łączne koszty wyniosły 57 200 zł, w tym: 31 288 zł stanowiły środki własne gminy (21 839 zł – zatrudnienie asystenta, 8 949 zł – pobyt dzieci w pieczy zastępczej, 320,27 zł).

Zgodnie z zapisami Programu rodzinom zamieszkującym na terenie gminy Chojnice udzielano wsparcia, w szczególności, w formie:

- pracy socjalnej polegającej na motywowaniu rodziców do udziału w różnego rodzaju warsztatach kształtujących umiejętności wychowawcze i społeczne,
- zapewnienia dostępu do specjalistycznego poradnictwa i usług,
- poradnictwa w kwestii przysługujących uprawnień,
- usług asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

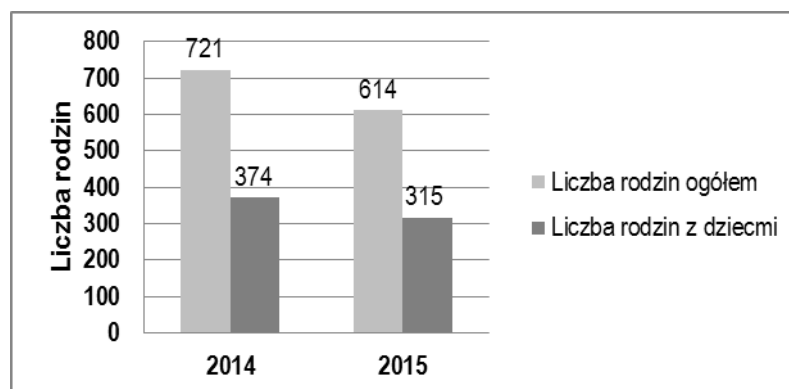
Ponadto, współfinansowano pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodziny zastępcze, domy dziecka, itp.).

Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny – stanowiące **załącznik nr 7** do niniejszego opracowania – zawiera szczegółowe dane wynikające z monitoringu działań podejmowanych na rzecz wspierania rodzin w gminie Chojnice. Natomiast poniżej zostały szerzej opisane wybrane działania.

1. Praca na rzecz rodzin z dziećmi – asystent rodziny

Rodziny z dziećmi, których udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej przedstawia poniższy wykres, znajdują się w centrum zainteresowania pracowników ośrodka.

Wykres nr 4: Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w latach 2014-2015

W przeciwieństwie do ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w ramach których rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego i rzeczowego, czy usługowego – ww. ustawa o wspieraniu rodziny koncentruje się na działaniach pozafinansowych skierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Jak wynika z informacji przedstawionej w poprzednim rozdziale niniejszego opracowania, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest jednym z głównych powodów (znajduje się bowiem na czwartym miejscu) przyznawania wsparcia z systemu pomocy społecznej.

Dane liczbowe dotyczące problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach wielodzietnych i niepełnych przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Rodziny	2015 rok			2014 rok		
	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin z problemem bezradności	%	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin z problemem bezradności	%
OGÓŁEM	614	149	24,27	721	215	29,82
W TYM:						
WIELODZIETNE	119	51	42,86	161	121	75,16
NIEPEŁNE	60	60	100	84	82	97,62

Na podstawie danych zawartych w tabeli można stwierdzić, że w 2015 r. zmniejszył się odsetek rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zmniejszyły się liczby rodzin wielodzietnych i niepełnych korzystających z systemu pomocy społecznej i jednocześnie zmniejszył się odsetek wielodzietnych rodzin z problemem ww. bezradności.

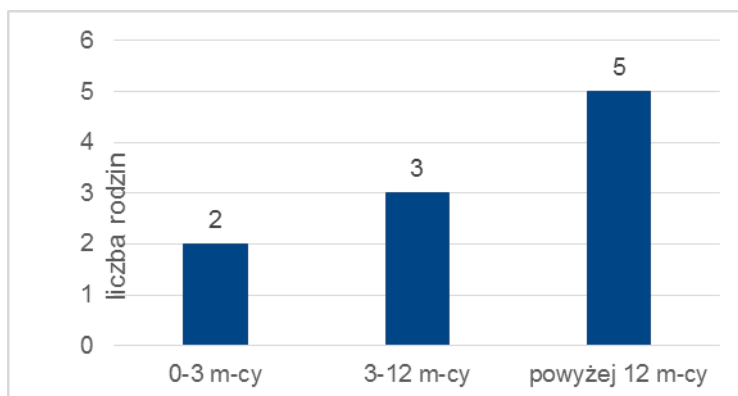
Niemniej, liczba rodzin z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest nadal duża.

Należy pamiętać, że przyczyny tej „bezradności” są bardzo różne, m.in., brak lub niewystarczające umiejętności społeczne i zawodowe, brak lub niedostateczne umiejętności wychowawcze, brak nawyków skutecznego działania, a także bardzo często do bezradności prowadzi wystąpienie kilku niekorzystnych okoliczności, takich jak np. choroba, niepełnosprawność, uzależnienie, bezrobocie członka rodziny.

To właśnie te rodziny, zwane również wieloproblemowymi, wymagają przede wszystkim pogłębionej pracy socjalnej i zapewnienia dodatkowego wsparcia, w tym specjalistycznego poradnictwa i usług asystenta rodziny.

W 2015 r. wsparcie w formie usług asystenta rodziny zapewniono 16 rodzinom, w których wychowywało się 56-ro dzieci (w 2014 r. 18 rodzin, 66 dzieci). W roku tym, w tut. ośrodku był zatrudniony 1 asystent w zadaniowym systemie czasu pracy, który pracował średnio z 11 rodzinami miesięcznie. Przeciętny czas pracy asystenta z 1 rodziną w 2015 r. wynosił 8 miesięcy. Natomiast z 8 rodzinami, z ww. 16, praca asystenta trwała lub trwa już ponad 12 miesięcy.

Wykres nr 5: Czas pracy asystenta z rodziną

W 2015 roku współpracę z asystentem zakończyły 4 rodziny (w 2014 r. 7), w tym: 3 ze względu na osiągnięcie zaplanowanych celów, a 1 zrezygnowała z pomocy, jednak nadal sytuacja dzieci jest monitorowana.

Efekty realizacji działań w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swych funkcji są zróżnicowane i należy podchodzić do ich oceny indywidualnie. Ogólnie rzecz ujmując można zauważyć poprawę funkcjonowania tych rodzin w obszarach, co do których, do chwili objęcia wsparciem, pojawiały się zastrzeżenia. Jest to „zasługa” wieloaspektowego podejścia do problemów konkretnej rodziny, współpracy kilku podmiotów przy ich rozwiązywaniu, „poświęcenia” większej uwagi, wypracowania planu pracy i konsekwentnego realizowania go. Z naszego doświadczenia wynika, że mimo zakończenia pracy w środowisku, z którym pracował asystent rodziny, niejednokrotnie udało się doprowadzić do sytuacji, w której rodziny kontynuują rozpoczęte działania np. uczęszczają na zajęcia o charakterze edukacyjnym czy terapeutycznym, utrzymują współpracę z lekarzem itp. Zauważana jest ponadto istotna poprawa w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, sprawowania opieki nad dziećmi, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem oraz wzrost świadomości swoich praw i obowiązków. Jednocześnie poprawiają się relacje klientów objętych wsparciem asystenta rodziny z pracownikami ośrodka - klienci są zmotywowani do podejmowania działań mających na celu poprawę swojej trudnej sytuacji.

Umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu w sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie zapewnić im stosownej opieki i wychowania.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, od 2012 r., w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy po raz pierwszy, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości 10% ww. kosztów w pierwszym roku pobytu dziecka, 30% w drugim roku, natomiast w trzecim i kolejnych latach finansuje 50% wydatków. Zobowiązania gminy z tego tytułu z roku na rok systematycznie wzrastają, ponieważ w miarę upływu czasu, zgodnie z ustawą, utrzymanie dzieci drożeje, ponadto rośnie liczba dzieci odebranych rodzicom biologicznym.

W 2015 r. 10-ro dzieci z terenu gminy Chojnice przebywało w pieczy zastępczej. W ciągu roku troje dzieci wróciło do rodziny biologicznej. Na dzień 31 grudnia tut. ośrodek regulował należność w ustawowej wysokości za pobyt w pieczy zastępczej 7 dzieci: 10% wydatków za 3 dzieci, 30% ww. kosztów za 1 dziecko oraz w wysokości 50% za 3-je dzieci. Wszystkie wydatki dotyczyły pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

Tabela nr 4: Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej

ROK	LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W PIECZY, ZA KTÓRE GOPS PONOSIŁ ODPLATNOŚĆ	KWOTA PONOSZONEJ PRZEZ GMINĘ ODPLATNOŚCI
2014	7	8 949 zł
2015	10	19 615 zł

III. REALIZACJA RZĄDOWYCH I GMINNYCH PROGRAMÓW POMOCOWYCH W RAMACH SYSTEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPIERANIA RODZINY

Programy te mają na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Na realizację programów pomocowych łącznie wydatkowano 1 065 161 zł, w tym 789 900 zł pochodziło z budżetu państwa, a 275 261 zł ze środków własnych gminy. Kwoty wydatkowane w ramach poszczególnych programów są rozliczane łącznie z pozostałymi wydatkami, o których mowa w rozdziałach I i II.

W 2015 roku w ośrodku były realizowane 4 takie programy, w tym 2 rządowe i 2 gminne.

Należy nadmienić, że w 2015 r. 5 osobom wyrównano należności na łączną kwotę 2 400 zł w ramach – realizowanego do 2014 r. - Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

1. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Od 1 stycznia 2014 r. realizowana jest druga edycja tego programu, którego strategicznym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się

w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i/lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Koszt realizacji Programu w 2015 r. wyniósł **982 000 zł**, w tym dotacja z budżetu państwa 768 000 zł, tj. 78,21% i środki własne gminy 214 000 zł, tj. 21,79%. W ramach tych środków wsparcie otrzymało łącznie 1 627 osób (w 2014 r. 934 033 zł, 1 910 osób), a realizowane ono było w formie:

a/ zasiłku celowego na zakup żywności i/lub pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych

- z tego wsparcia, w 2015 r., skorzystało 1 535 osób (w 2014 r. 1 731 osób), w tym świadczenie pieniężne otrzymało 1 384 podopiecznych (w 2014 r. 1 549 osób), a świadczenie rzeczowe 151 osób (w 2014 r. 182 osoby),
- łącznie na ten cel wydatkowano kwotę **876 281 zł** (w 2014 r. 811 133 zł), a pojedyncza rodzina otrzymała pomoc o wartości – średnio – po 295 zł przez 6 miesięcy 2015 r. (w 2014 r. – 319 zł przez 6 miesięcy);

b/ dożywiania dzieci w szkołach i w przedszkolach

- dożywianiem, w 2015 r., objęto 539 dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych, a także wychowanków przedszkoli, łącznie na ten cel wydatkowano **89 119 zł** (w 2014 r. 570 dzieci, 104 900 zł),
- z ogólnej liczby dzieci dożywianych, 462 (w 2014 r. 487 dzieci) spożywało posiłki w placówkach znajdujących się na terenie gminy Chojnice, natomiast 77 (w 2014 r. 83 dzieci) na terenie miasta Chojnice i innych miast. Koszt tego zadania w podziale na placówki gminne i miejskie wyniósł odpowiednio 60 804 zł oraz 28 315 zł (w 2014 r. 75 251 i 29 649 zł);

c/ dotacji dla gminnych placówek oświatowych

- przeznaczona ona została na dowóz posiłków do szkół, które nie posiadają odpowiedniej bazy (w Kłodawie, Silnie i w Sławęcinnie). Łącznie wydatkowano **16 600 zł** (w 2014 r. 18 000 zł),
- w roku 2015, tak jak w 2014 i 2013, nie było możliwości przeznaczenia środków na doposażenie kuchni/stołówek szkolnych.

2. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015

Głównym celem i założeniem Programu jest stymulowanie podejmowania przez samorządy terytorialne odpowiednich szczebli takich działań, które będą służyły wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, które umożliwiłyby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej.

W ramach programu pozyskano, z budżetu państwa, dofinansowanie do kosztów zatrudnienia asystenta rodziny, o czym mowa w rozdziale II.1. niniejszej informacji, w wysokości **19 500 zł**.

3. Programy gminne

3.1. Osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 „Posiłek dla dzieci i młodzieży”

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie – w szczególnie uzasadnionych przypadkach – wychowankom przedszkola oraz uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, bezpłatne spożycie posiłku wówczas, gdy zgłoszą oni, do dyrektora placówki, chęć jego zjedzenia – udzielenie takiego wsparcia nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Ze wsparcia na tych zasadach może skorzystać nie więcej niż 20% z ogólnej liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach oraz w przedszkolach, którym prawo do spożywania posiłku przyznano na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2015 r. z pomocy w ramach programu skorzystało 80 dzieci, tj. 12,92% z ogólnej liczby dożywianej w placówkach populacji - łącznie na ten cel wydatkowano **8 602 zł** (w 2014 r. 109 dzieci, koszt wyniósł 9 467 zł).

3.2. Program wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015

Program ten został ustanowiony Uchwałą Nr XXXVI/440/2013 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 września 2013 r.) w oparciu o art. 176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym gminy poprzez swoje jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej, tworzą, a następnie realizują 3-letnie programy wspierania rodziny.

Program nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji problemowych, kiedy, w związku z występującymi w rodzinie dysfunkcjami i trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dziecko pozbawione jest możliwości właściwego rozwoju. Celem programu jest stworzenie takiego systemu wsparcia, który pozwoliłby:

- rodzinie przeżywającej trudności powrót do prawidłowego funkcjonowania oraz pełnienia ról opiekuńczej i wychowawczej, a tym samym zapobiegaby umieszczaniu dzieci w instytucjach pieczy zastępczej,
- w przypadku kiedy dziecko już umieszczono w pieczy zastępczej, na powrót dziecka do biologicznej rodziny.

Koszt realizacji Programu w 2015 r., wyniósł ogółem **72 159 zł**, (w 2014 r. 57 200 zł), w tym:

- 52 659 zł (tj. 72,98%) stanowiły środki własne gminy (w 2014 r. 31 288 zł),
- 19 500 zł (tj. 27,02%), kwota pozyskana z budżetu państwa, w ramach *Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015* (w 2014 r. 25 912 zł).

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu zawarte są w rozdziale II i załączniku nr 6.

IV. DODATKOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

1. Pomoc z Banku Żywności w Chojnicach i z innych źródeł

W 2015 r. – podobnie jak w latach poprzednich – podopieczni, za pośrednictwem ośrodka, otrzymali wsparcie od wielu instytucji, stowarzyszeń, fundacji oraz osób prywatnych, była to pomoc w postaci:

- produktów spożywczych – przekazanych przez Stowarzyszenie „Bank Żywności w Chojnicach” dla 503 rodzin, a także gminnych szkół – z przeznaczeniem na wyżywienie dzieci – o łącznej wartości 308 322 zł (w 2014 r. 70 215 zł). W 2015 r. do odbiorców trafiła większa, w porównaniu do 2014 r., ilość towaru, co spowodowane było tym, że rozpoczął się nowy unijny program FEAD („Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.).

Indeks zwrotu, tj. wartość otrzymywanych towarów w stosunku do poniesionych kosztów – łącznie w wysokości 12 059,16 zł (w tym: składki członkowskie – 10 056 zł, opłata za wynajem magazynu – 1 517,52 zł, opłata za utrzymanie czystości wokół magazynu – 485,64 zł), wyższy był od ubiegłorocznego i wyniósł 25,57 (w 2014 r. - 6,30).

Uwaga: W latach 2004 - 2013 indeks zwrotu kształtował się na poziomie od 5,14 do 26,20;

- kolonii letnich organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku, za pośrednictwem Starostwa Powiatowego w Chojnicach 27-ro dzieci pochodzących z rodzin o niskich dochodach wyjechało na dwutygodniowy odpoczynek do Słupska;
- środków czystości przekazanych przez przedszkola „Skrzaty i Smyki” w ramach ogólnopolskiej akcji „CZYSTY ANIOŁEK” - 1115 sztuk.

2. Karta Dużej Rodziny

Od 1 stycznia 2015 r., tut. Ośrodek przejął do realizacji zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej – ogólnopolską KDR, o której mowa w Ustawie z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 ze zm.). Program KDR jest realizowany w gminie Chojnice od 16 czerwca 2014 r. – jego realizatorem do dnia 31.12.2014 r. był Urząd Gminy w Chojnicach.

KDR to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych. Karta przysługuje niezależnie od dochodu i jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 r.ż. lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, otrzymują kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności.

Najwięcej wniosków o dodanie nowej rodziny wpłynęło od mieszkańców sołectw: Lichnów (23 wnioski), Chojniczek (22 wnioski) i Charzyków (20 wniosków), z kolei najmniej od mieszkańców: Klosnowa (1), Kopernicy

(1), Nowego Ostrowitego (1), Chojnat (2), Granowa (2) i Moszczenicy (2). Tylko z sołectwa Funka nie wpłynął żaden wniosek.

W okresie od 16.06.2014 r. do 31.12.2014 r. wniosek o dodanie nowej rodziny złożyło łącznie 79 rodzin zamieszkujących na terenie gminy Chojnice. Karty zostały zamówione dla 432 mieszkańców. Do końca 2014 r. wydano łącznie 303 karty, w tym 111 kart dla opiekunów oraz 192 karty dla dzieci.

W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. do Ośrodka wpłynęło łącznie 170 wniosków o dodanie nowej rodziny. Karty zostały zamówione dla 907 mieszkańców gminy Chojnice. W 2015 r. wydano łącznie 1038 kart, w tym 367 kart dla opiekunów oraz 671 kart dla dzieci.

Łącznie od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. mieszkańcy gminy Chojnice złożyli 249 wniosków o wydanie KDR dla 1 341 osób, w tym 478 dla rodziców/opiekunów oraz 863 dla dzieci i młodzieży.

Liczbę wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny w sołectwach zawiera tabela zawarta w **załączniku nr 8**.

3. Spotkanie Wigilijne dla osób starszych samotnych

W grudniu 2015 r. – podobnie jak w latach ubiegłych – odbyło się Spotkanie wigilijne z władzami gminy, które stanowiło okazję do wspólnego przeżywania wyjątkowego nastroju Świąt. Pracownicy socjalni przygotowali poczęstunek dla 41 swoich gości. Świąteczną biesiadę przy kawie, herbacie, słodkościach i owocach uświetnił występ zespołu „Kaszëbe”, który zaprezentował kolędy i pastorałki w języku polskim i kaszubskim.

Wszyscy przybyli zostali obdarowani paczkami żywnościowymi, natomiast tym z zaproszonych, którzy nie mogli dotrzeć na spotkanie, pracownicy socjalni dostarczyli paczki do ich domów. Łącznie na ten cel, tak jak i w roku poprzednim, wydatkowano **2 700 zł**.

4. Pomoc materialna w ramach systemu oświaty

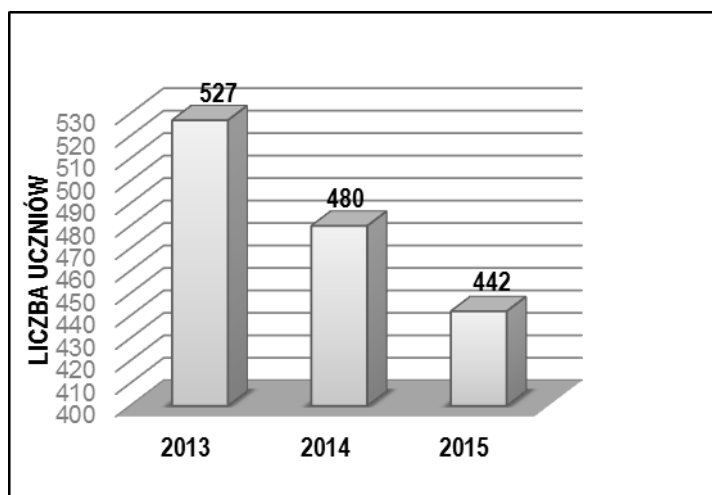
Pomoc materialna w ramach systemu oświaty dotyczy udzielania wsparcia o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych.

W 2015 r. na realizację tego zadania wydatkowano kwotę w wysokości **510 754 zł** – tj. o 7,85% mniej, w porównaniu z 2014 r. (554 257 zł) – z której zdecydowaną większość, tak jak w latach poprzednich, stanowiły środki z budżetu państwa – 80%, tj. 408 603 zł (w 2014 r. – 439 253 zł).

Łącznie ze stypendiów i zasiłków szkolnych w 2015 r. skorzystało 442 uczniów z 204 rodzin, tj. o 7,92% mniej aniżeli w 2014 r. (480 uczniów z 227 rodzin).

W 2015 r., w porównaniu z latami poprzednimi 2013-2014, zmniejszyła się liczba uczniów uprawnionych do pomocy materialnej o charakterze socjalnym, co ilustruje poniższy wykres.

Wykres nr 6: Liczba uczniów korzystających ze świadczeń pomocy materialnej w ramach systemu oświaty w latach 2013-2015

4.1. Stypendia szkolne

W 2015 r. na stypendia szkolne przeznaczono **508 154 zł**, tj. o 6,99% mniej, w porównaniu z 2014 r. (546 307 zł), w tym:

- 264 350 zł w okresie styczeń – czerwiec,
- 243 804 zł w okresie wrzesień – grudzień.

Łącznie stypendia szkolne otrzymało 437 uczniów z 201 rodzin, tj. o 6,63% mniej w porównaniu z 2014 r. (468 uczniów z 220 rodzin).

Wysokość stypendium szkolnego dla poszczególnych uczniów uzależniona była od sytuacji życiowej rodziny ucznia w kontekście liczby złożonych wniosków oraz wielkości dotacji otrzymanej z budżetu państwa uzupełnionej obowiązkową 20% partycypacją środków własnych gminy.

Przyznanie stypendium szkolnego jest uwarunkowane spełnieniem kryterium dochodowego, określonego w ww. ustawie o pomocy społecznej, które w okresie od stycznia do września 2015 r. wynosiło 456 zł na osobę w rodzinie, a od października do grudnia 2015 r. 514 zł na osobę w rodzinie.

I tak, adekwatnie do wysokości faktycznego dochodu na osobę w rodzinie:

- w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. osoby uprawnione do stypendium zostały podzielone na **dwie grupy**:
 - w pierwszej grupie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 228 zł (tj. 50% obowiązującego kryterium), kwota wypłacanego stypendium wynosiła po 165 zł miesięcznie na ucznia. W tej grupie wsparcie otrzymało 48 uczniów.
 - w drugiej grupie, w której dochód na osobę w rodzinie przekraczał 228 zł (tj. wynosił od ponad 50% do 100% obowiązującego kryterium), kwota wypłacanego stypendium wynosiła po 138 zł miesięcznie na ucznia. W tej grupie wsparcie otrzymało 299 uczniów.
- w okresie od września do grudnia 2015 r. osoby uprawnione do stypendium zostały podzielone na **trzy grupy**:
 - w pierwszej grupie, w której dochód na osobę w rodzinie zawierał się w przedziale od 0 zł do 257 zł (tj. do 50% kwoty kryterium obowiązującego od 1.10.2015 r.), kwoty wypłacanego na ucznia stypendium wynosiły po 212 zł miesięcznie w okresie od września do października i po 236 zł miesięcznie w okresie od listopada do grudnia. W tej grupie wsparcie otrzymało 35 uczniów;
 - w drugiej grupie, w której dochód na osobę w rodzinie zawierał się w przedziale od 257,01 zł do 385,50 zł (tj. do 75% kwoty kryterium obowiązującego od 1.10.2015 r.), kwoty wypłacanego na ucznia stypendium wynosiły po 205 zł miesięcznie w okresie od września do października i po 228 zł miesięcznie w okresie od listopada do grudnia. W tej grupie wsparcie otrzymało 157 uczniów;
 - w trzeciej grupie, w której dochód na osobę w rodzinie zawierał się w przedziale od 385,51 zł do 456 zł we wrześniu i 514 zł w okresie od października do grudnia (tj. do 100% kwoty obowiązującego kryterium dochodowego), kwoty wypłacanego na ucznia stypendium wynosiły po 197 zł od września do października i po 219 zł miesięcznie w okresie od listopada do grudnia. W tej grupie wsparcie otrzymało 125 uczniów.

4.2.Zasiłki szkolne

Zasiłek szkolny może otrzymać – jednorazowo - uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z zaistniałego zdarzenia losowego (tj.: zdarzenie, które jest zależne od wystąpienia zewnętrznych, nagłych, nieprzewidywalnych, niemożliwych do uniknięcia – przy zachowaniu należytej staranności o swoje sprawy – okoliczności, np.: kradzież mienia, śmierć członka rodziny, pożar, powódź, itp.).

W roku 2015, na ten cel wydatkowano łącznie **2 600 zł**, tj. o 67,3% mniej, w porównaniu z 2014 r. (7 950 zł), w tym:

- 1 590 zł w okresie styczeń – czerwiec,
- 1 010 zł w okresie wrzesień – grudzień.

Łącznie tą formą wsparcia objęto 5 uczniów (w 2014 r. 15 uczniów) – każdy z nich otrzymał zasiłek jednorazowy, w tym:

- 3 uczniów z 2 rodzin w okresie od stycznia do czerwca,
- 2 uczniów z 1 rodziny w okresie od września do grudnia.

Wysokość zasiłku szkolnego w 2015 r. dla każdego ucznia kształtowała się na poziomie od 505 zł do 530 zł, a w 2014 r. wynosiła 530 zł.

W 2015 r. przyczyną przyznawania zasiłku szkolnego uczniom z terenu naszej gminy był najczęściej zgon członka rodziny. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5: Przyczyny przyznawania zasiłków szkolnych w latach 2013-2015

L.p.	Okres, w którym przyznano zasiłek szkolny	Rodzaj zdarzenia losowego			
		Zgon członka rodziny	Choroba	Utrata pracy	Inne (kradzież, pożar, wichura)
		Liczba uczniów			
1.	styczeń – czerwiec 2013 r.	5	7	8	4
2.	wrzesień – grudzień 2013 r.	3	-	2	1
3.	styczeń – czerwiec 2014 r.	3	6	-	-
4.	wrzesień – grudzień 2014 r.	6	-	-	-
5.	styczeń – czerwiec 2015 r.	3	-	-	-
6.	wrzesień – grudzień 2015 r.	-	-	-	2

5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Chojnice został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Chojnice z dnia 10 listopada 2011 roku, w związku ze zmianą przepisów prawa, tj. wejściem w życie ustawy z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W wyniku dokonanych w ww. ustawie zmian wzrosła szansa na zapewnienie bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie i ustalenie prawidłowych wzorców funkcjonowania członków rodziny uwikłanych w przemoc. Jednocześnie nakład pracy w realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zwiększył się i – zgodnie z niżej zamieszczonymi danymi - od 2014 r. utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

I tak, pracownicy ośrodka:

■ uczestniczyli w:

- 8 posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego (1 spotkanie - 2,5 godziny; 2 pracowników, w 2014 r. - w 7 posiedzeniach),
- 4 wewnętrznych spotkaniach z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego (1 spotkanie – ok. 1 godziny; średnio 9 pracowników, w 2014 r. – 10 spotkaniach),
- 129 spotkaniach grup roboczych (1 spotkanie – ok. 1,5 godziny; 1 pracownik socjalny, w 2014 r. – 147 spotkaniach);
- 1 szkoleniu zorganizowanym przez ZI gminy Chojnice dla członków ZI i Grup roboczych Miasta Chojnice i gminy Chojnice (w 4-godz. szkoleniu uczestniczyło 6 pracowników GOPS);
- 1 szkoleniu 3-dniowym zorganizowanym na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przez Konsorcjum Firm: Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, Małopolskie Centrum Profilaktyki oraz WYG PSDB (1 członek Zespołu Interdyscyplinarnego);

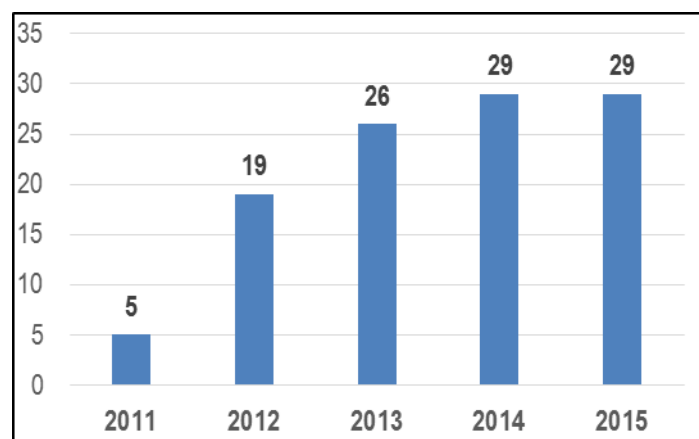
■ sporządzili:

- 6 Niebieskich Kart A, tj. zgłoszeń występowania przemocy w rodzinie (w 2014 r. – 3),
- 94 Niebieskie Karty C (w 2014 r. - 107),
- 204 tzw. karty monitoringowe z realizacji indywidualnego planu pomocy pracownika socjalnego zawierające informacje o sytuacji w rodzinie i realizacji indywidualnego planu pomocy sporządzane w czasie rozmowy z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie lub z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc (w 2014 r. – 245),
- 8 protokołów spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (w 2014 r. – 7),
- 35 protokołów zamknięcia procedury Niebieskie Karty w indywidualnych przypadkach (w 2014 r. – 37),
- 1 sprawozdanie z realizacji *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* za okres I-XII.2014 (w 2014 r. – 1),
- 1 sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2015* (w 2014 r. – 1),
- 10 zawiadomień Policji w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa związanego z przemocą w rodzinie (w 2014 r. – 6),

- 2 wnioski do Sądu o zbadanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka/dzieci w związku z występowaniem przemocy w rodzinie (w 2014 r. – 4),
- 113 upoważnień do przetwarzania danych osobowych (w 2014 r. – 88),
- 96 odwołań upoważnień do przetwarzania danych osobowych (w 2014 r. – 123),
- dokumentację finansowo - księgową związaną z wydatkami na realizację ww. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie – w 2015 r. była to kwota 999 zł (w 2014 roku – 1 463,00 zł) – ujęta w kosztach funkcjonowania ośrodka – przeznaczona na szkolenie dla członków ZI i grup roboczych oraz zakup materiałów biurowych);
- przeprowadzili postępowanie mające na celu wyłonienie Wykonawcy, który zrealizuje szkolenie zaplanowane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar na lata 2013 – 2015, w tym:
 - przeprowadzili badanie ankietowe wśród przyszłych uczestników szkolenia dotyczące pożądanej tematyki szkolenia,
 - opracowali zapytanie ofertowe, które rozesłali do 21 firm, które przysyłały w 2015 r. swoje oferty szkoleń dla ZI,
 - dokonali analizy 4 ofert przysłanych w odpowiedzi na zapytanie ofertowe,
 - dokonali wyboru Wykonawcy, a także
 - brali udział w pozostałych czynnościach organizacyjnych związanych ze szkoleniem (zakup poczęstunku, lista obecności, zaświadczenia o uczestnictwie w szkoleniu, koordynowanie działań wymagających współpracy z ZI Miasta Chojnice, który zapewniał salę szkoleniową);
- przygotowali do udostępnienia:
 - kserokopię dokumentacji 15 prowadzonych procedur Niebieskie Karty Komendzie Powiatowej Policji oraz Sądowi Rejonowemu w Chojnicach i Sądowi Okręgowemu w Słupsku w związku z prowadzonymi postępowaniami (w 2014 r. – 3);
 - kserokopię dokumentacji 2 prowadzonych procedur Niebieskie Karty, w związku ze zmianą miejsca zamieszkania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie, do wykorzystania przez Zespoły Interdyscyplinarne gmin, na terenie których zamieszkały ww. osoby (w 2014 r. – 4)

Warto zwrócić uwagę na fakt, że liczba zgłoszeń występowania przemocy w rodzinie, czyli tzw. Niebieskich Kart A, wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego nie maleje: w pierwszych latach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego wynosiła od 5 w 2011 r. do 26 w 2013 r., a od 2014 r. kształtuje się na zbliżonym poziomie i wynosi 29, co ilustruje wykres nr 7.

Wykres nr 7: Liczba Niebieskich Kart A, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2011-2015

Ponadto, poprzez działania podejmowane w ramach prac grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego – pracownicy przyczynili się w 2015 roku do zakończenia procedury Niebieskie Karty ze względu na ustanie przemocy i uzyskanie uzasadnionego przypuszczenia o braku występowania przemocy w rodzinie w 27 rodzinach, natomiast procedura Niebieskie Karty była prowadzona w 2015 r. w 48 rodzinach (w 2014 r. odpowiednio 33/54).

V. WSPARCIE REALIZOWANE W RAMACH SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH

W 2015 r. **1 597 rodzinom** udzielono wsparcia na łączną kwotę **7 235 148 zł** (w 2014 r. 1 604 na kwotę 6 876 974 zł). Źródłem finansowania wszystkich wydatków był – w 100% - budżet państwa.

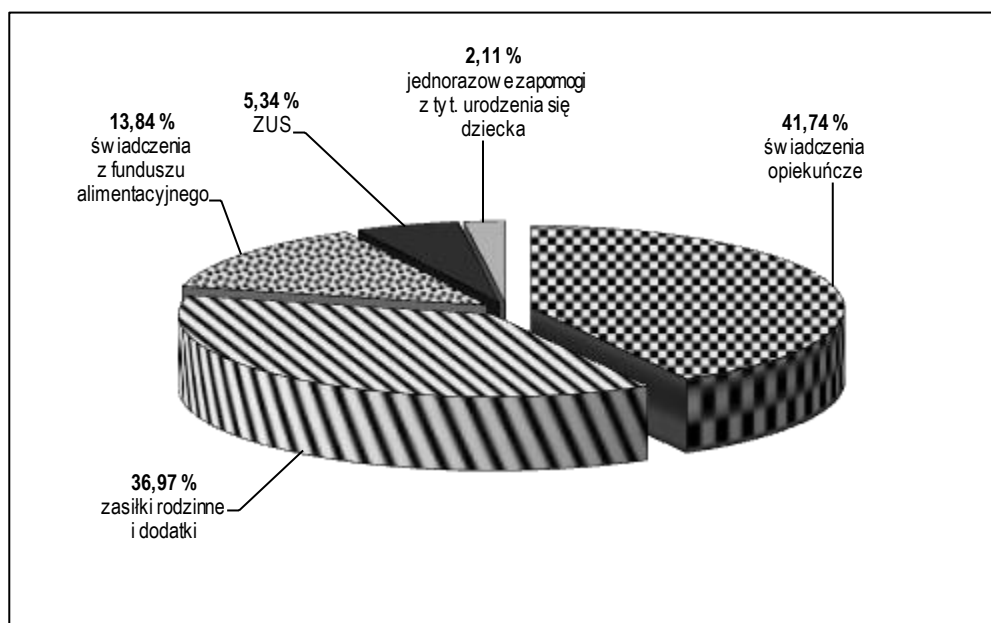
Zdecydowana większość środków, bo **6 848 930 zł**, tj. 94,66% trafiła bezpośrednio do rąk mieszkańców gminy (w 2014 r. – 6 589 155 zł, tj. 95,81%), pozostała ich część, w wysokości **386 218 zł**, tj. 5,34% została przekazana na konto bankowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe oraz zdrowotne uprawnionym świadczeniobiorcom (w 2014 r. – 287 819 zł, tj. 4,19%).

Najwięcej środków wydatkowano na świadczenia opiekuńcze, łącznie **3 020 198 zł**, tj. 41,74% (w 2014 r. – 2 601 030 zł, tj. 37,82%), a w dalszej kolejności na:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami 2 674 782 zł, tj. 36,97% (w 2014 r. – 2 870 023 zł, tj. 41,73%);
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego 1 000 950 zł, tj. 13,84% (w 2014 r. – 956 102 zł, tj. 13,90%);
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka 153 000 zł, tj. 2,11% (w 2014 r. – 162 000 zł, tj. 2,36%).

Powyższe ilustruje wykres nr 8:

Wykres nr 8: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w 2015 r.

1. Świadczenia rodzinne

Ze wsparcia w tym obszarze w 2015 r. skorzystało 1 479 rodzin na łączną kwotę 6 234 198 zł (w 2014 r. 1 599 rodzin na kwotę 5 920 872 zł). Szczegółowe informacje dotyczące rodzajów i rozmiaru udzielonego wsparcia zawarte są poniżej.

1.1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami

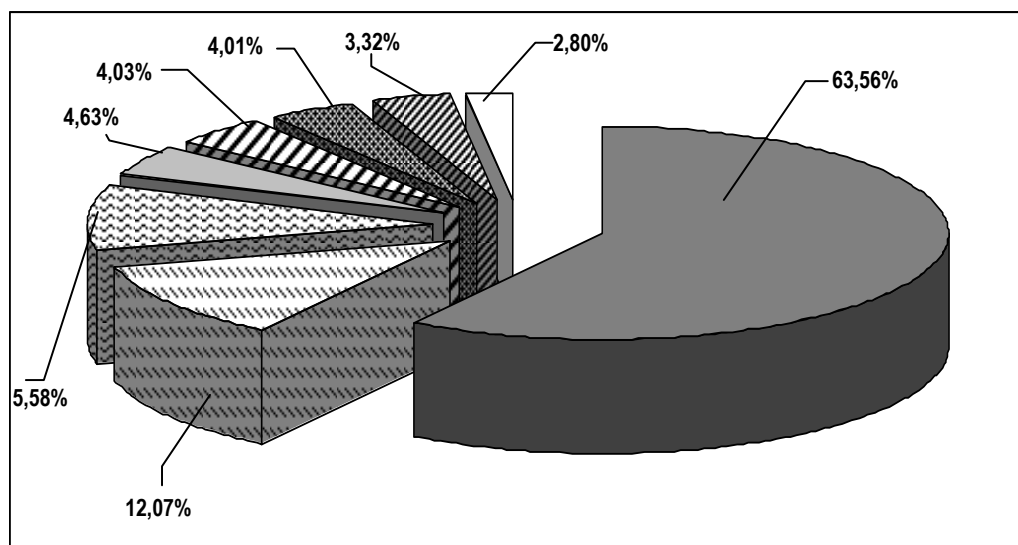
W tej grupie świadczeń przyznano wsparcie łącznie na kwotę **2 674 782 zł**, z czego najwięcej środków w roku 2015, podobnie jak w roku 2014, wydatkowano na zasiłki rodzinne – **1 700 169 zł**, tj. 63,56% dla 734 rodzin (w 2014 r. – 1 838 308 zł, tj. 64,05% dla 827 rodzin), a w dalszej kolejności na dodatki z tytułu:

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 322 820 zł, tj. 12,07% dla 251 rodzin (w 2014 r. – 342 880 zł, tj. 11,95% dla 260 rodzin),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 149 160 zł, tj. 5,58% dla 56 rodzin (w 2014 r. – 153 775 zł, tj. 5,36% dla 52 rodzin),
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 123 943 zł, tj. 4,63% dla 245 rodzin (w 2014 r. – 127 160 zł, tj. 4,43% dla 273 rodzin).

Z kolei najmniej środków wydatkowano na dodatki z tytułu urodzenia dziecka – **75 000 zł**, tj. 2,80% dla 74 rodzin (w 2014 r. – 68 000 zł, tj. 2,37% dla 68 rodzin) oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka – **88 850 zł**, tj. 3,32% dla 36 rodzin (w 2014 r. – 109 200 zł, tj. 3,80% dla 49 rodzin).

Szczegółową strukturę wydatków zawiera wykres nr 9.

Wykres nr 9: Udział procentowy wydatków na zasiłki rodzinne i poszczególne rodzaje dodatków w 2015 r.

Legenda:

	→ zasiłki rodzinne - 63,56% / 1.700.169 zł – 734 rodziny /		→ dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 4,03% / 107.800 zł – 538 rodzin /
	→ dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 12,07% / 322.820 zł – 251 rodzin /		→ dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,01% / 107.040 zł – 115 rodzin /
	→ dodatki z tytułu wychowywania dziecka w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 5,58% / 149.160 zł – 56 rodzin /		→ dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 3,32% / 88.850 zł – 36 rodzin /
	→ dodatki z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - 4,63% / 123.943 zł - 245 rodzin /		→ dodatki z tytułu urodzenia dziecka - 2,80% / 75.000 zł – 74 rodziny/

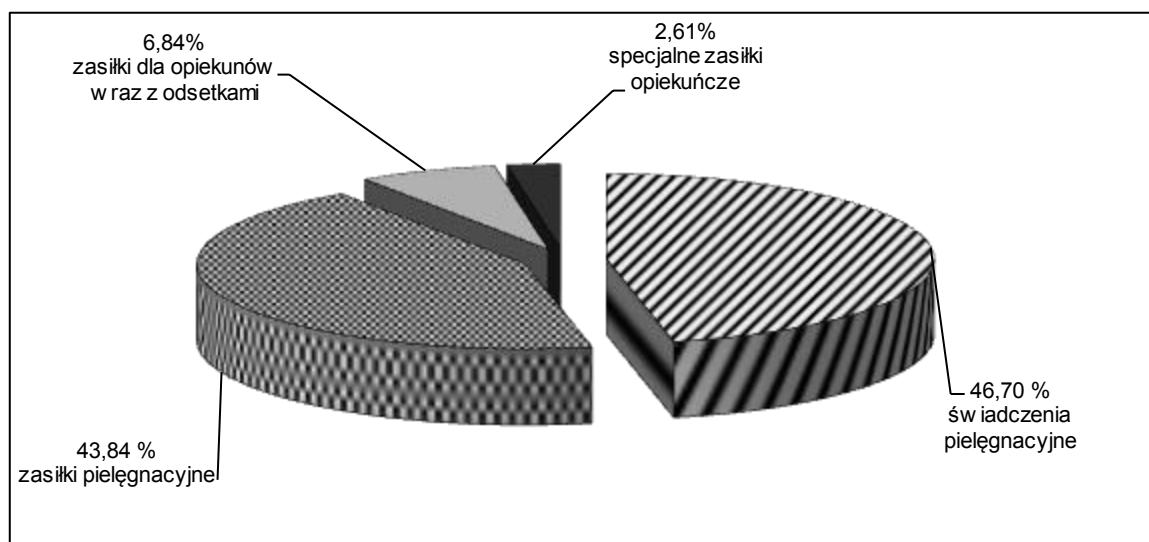
1.2. Świadczenia opiekuńcze

Ta grupa świadczeń (w tym: świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna i zasiłek pielęgnacyjny) skierowana jest wyłącznie do osób niepełnosprawnych i/lub ich opiekunów, które przyznawane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Na ten cel w 2015 r. wydatkowano łącznie **3 020 198 zł** (w 2014 r. – 2 601 030 zł), w tym najwięcej środków przeznaczono na **świadczenia pielęgnacyjne – 1 410 560 zł**, tj. 46,70% dla 129 rodzin (w 2014 r. – 872 907 zł, tj. 33,56% dla 122 rodzin), a w dalszej kolejności na:

- ☐ zasiłki pielęgnacyjne – 1 324 062 zł, tj. 43,84% dla 774 rodzin (w 2014 r. - 796 rodzin na kwotę 1 353 897 zł),
- ☐ zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami – 206 622 zł, tj. 6,84% dla 36 rodzin (w 2014 r. - 45 rodzin na kwotę 347 481 zł),
- ☐ specjalny zasiłek opiekuńczy – 78 954 zł, tj. 2,61% dla 20 rodzin (w 2014 r. – 8 rodzin na kwotę 26 745 zł).

Powyższe ilustruje wykres nr 10.

1.3. Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne

Składki odprowadzane są na konto bankowe ZUS za niektóre osoby uprawnione do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna. Na ten cel wydatkowano **386 218 zł** (w 2014 r. – 287 819 zł), w tym:

- 347 776 zł, tj. 90,05% (w 2014 r. – 264 565 zł, tj. 91,92%) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe 133 osoby (w 2014 r. – 95 osób);
- 38 442 zł, tj. 9,95% (w 2014 r. – 23 254 zł, tj. 8,08%) na ubezpieczenia zdrowotne 49 osób (w 2014 r. – 36 osób).

1.4. Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”

Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka wypłacana jest jednorazowo, w wysokości 1 000 zł. Wsparcie przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922 zł.

W 2015 r. świadczenie to przyznano dla 153 dzieci (w 2014 r. – 162 dzieci), na łączną kwotę **153 000 zł** (w 2014 r. – 162 000 zł).

Zgodnie z informacją uzyskaną z Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich liczba urodzonych w 2015 r. dzieci w gminie Chojnice wynosiła 181 (w 2014 r. – 225), co oznacza, że zapomogę wypłacono dla 84,53 % z ogółu urodzonych dzieci (w 2014 r. – 72,0%).

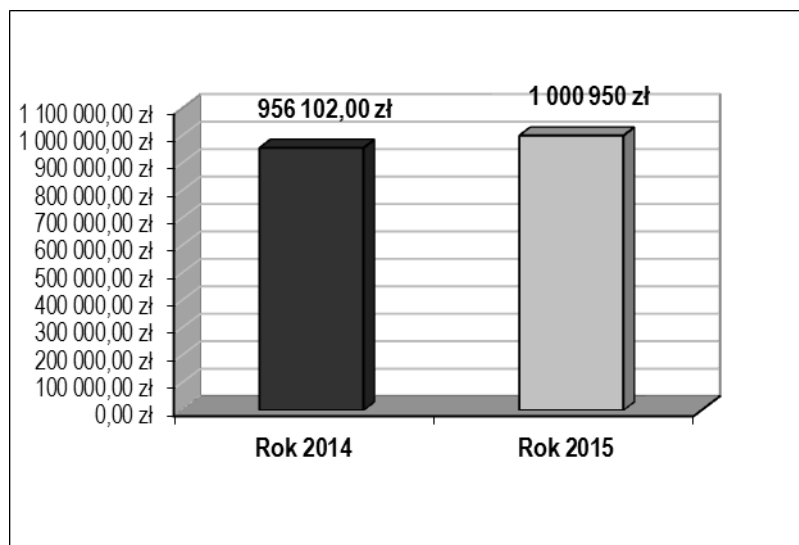
2. Świadczenia alimentacyjne

2.1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń alimentacyjnych

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia dla rodzin, w których dzieci pomimo zasądzonych alimentów od rodzica wyrokiem sądu są ich pozbawione, z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże w kwocie nieprzekraczającej 500 zł miesięcznie na dziecko, w przypadku kiedy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza netto 725 zł.

W 2015 r., świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono **118** rodzinom, na łączną kwotę **1 000 950 zł** (w 2014 r. - 126 rodzinom na łączną kwotę 956 102 zł).

Wysokość wydatków z funduszu alimentacyjnego w latach 2014-2015 przedstawia wykres nr 11.

2.2. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustawa regulująca zasady i kryteria przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zleca szereg działań, które, z urzędu lub na wniosek, zobligowany jest – na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Chojnice – podejmować tut. ośrodek wobec osób zobowiązanych do alimentów, przeciwko którym egzekucja okazała się bezskuteczna (tzw. dłużnicy alimentacyjni), w celu zmobilizowania ich do uregulowania powstałych należności. Prowadzenie takich czynności nie należy do łatwych zadań, ponieważ dotyczy grupy osób, w przypadku których komornik sądowy wyczerpał już swoje możliwości, a egzekucja zobowiązań alimentacyjnych jest nadal bezskuteczna.

Wśród tych działań w pierwszej kolejności badana jest faktyczna sytuacja życiowa dłużnika, w tym ustala się przyczynę niepłacenia alimentów (przeprowadza się wywiad alimentacyjny z dłużnikiem i odbiera się od niego oświadczenie majątkowe). Jeżeli tą przyczyną jest brak zatrudnienia zobowiązuje się dłużnika do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy i informuje powiatowy urząd pracy o potrzebie zaktywizowania zawodowego dłużnika.

W przypadku kiedy dłużnik alimentacyjny nie podejmuje współpracy w zakresie realizacji ww. działań, wszczyna się postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i w ślad za tym wydaje się stosowne decyzje administracyjne o umorzeniu postępowania administracyjnego – jeżeli dłużnik wywiązywał się w każdym miesiącu przez okres ostatnich 6 miesięcy ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów – albo uznaniu za uchylającego się – jeżeli dłużnik nie wywiązywał się w każdym miesiącu przez okres ostatnich 6 miesięcy ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, składany jest wniosek do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo uchylania się od łożenia na osobę uprawnioną zasądzonych alimentów, a do starosty kierowany jest wniosek o zatrzymanie prawa jazdy⁵.

Natomiast po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, dotyczącego tego samego dłużnika alimentacyjnego, organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika

⁵ Od 1 stycznia 2016 r. po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

W 2015 r. podjęto następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- a/ przeprowadzono 118 wywiadów alimentacyjnych (w 2014 r. – 65 wywiadów) i odebrano 118 oświadczeń majątkowych (w 2014 r. – 65 oświadczeń),
- b/ przekazano komornikowi sądowemu 35 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzące z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego (w 2014 r. – 32 informacje),
- c/ zobowiązano 7 dłużników do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy (w 2014 r. – 6 dłużników),
- d/ wszczęto 46 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2014 r. – 37 postępowań),
- e/ wydano 32 decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2014 r. – 29 decyzji),
- f/ wydano 12 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2014 r. – 13 decyzji),
- g/ wystosowano 102 upomnienia do dłużników alimentacyjnych, wzywając tym samym do uregulowania zadłużenia (w 2014 r. – 79 upomnień),
- h/ skierowano 97 tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych w celu wyegzekwowania od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu otrzymywanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w 2014 r. – 214 tytułów wykonawczych),
- i/ wystosowano wnioski o:
 - zaktywizowanie zawodowe – w 35 przypadkach (w 2014 r. – w 51 przypadkach),
 - ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego⁶ – w 34 przypadkach (w 2014 r. – w 28 przypadkach),
 - zatrzymanie prawa jazdy – w 11 przypadkach (w 2014 r. – w 3 przypadkach).

Dłużnicy alimentacyjni, którzy posiadali zaległości w spłacie alimentów za okres dłuższy niż 6 miesięcy zostali zgłoszeni do Biur Informacji Gospodarczej, co znacznie ograniczało dostęp takim osobom do usług finansowych (np.: kredyt, sprzedaż ratalna, leasing), telekomunikacyjnych i multimedialnych w abonamencie, wynajmu nieruchomości (np. mieszkania, biura) oraz wielu innych. Na dzień 31 grudnia 2015 r. zgłoszonych do BIG-ów zostało 180 dłużników.

W sprawach dłużników alimentacyjnych wysłano ok. 1041 pism (w 2014 r. – ok. 893) do dłużników, komorników, organów właściwych wierzyciela, organów dłużnika, Powiatowego Urzędu Pracy, Prokuratury Rejonowej, Starostwa Powiatowego, Urzędu Skarbowego, Policji i innych – w zależności od konkretnej sprawy.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w bazie danych tuł. ośrodka zarejestrowanych było 78 dłużników (w 2014 r. – 85 dłużników), posiadających zadłużenie wobec budżetu gminy i budżetu państwa z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w wysokości 7 308 537 zł (w 2014 r. – 6 137 801 zł).

W wyniku przeprowadzonego postępowania od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 149 940 zł (w 2014 r. – 137 439 zł), w tym kwota 32 560 zł (w 2014 r. – 31 394 zł) stanowiła dochód gminy Chojnice, z której ośrodek otrzymał kwotę 28 074 zł (w 2014 r. 29 279,41 zł) na wydatki związane z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz na obsługę wypłat świadczeń z funduszu (m.in. koszty postępowania egzekucyjnego, wynajem pomieszczeń, zakup znaczków pocztowych i materiałów biurowych, rozmowy telefoniczne).

VI. FUNKCJONOWANIE OŚRODKA

Na utrzymanie ośrodka wydatkowano 1 391 263 zł, tj. 12,1% z ogółu poniesionych w 2015 r. kosztów (w 2014 r. 1 378 454 zł, 12,2%).

⁶Art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.): „w przypadku gdy osoba uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na niej z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Wśród nich środki własne gminy stanowiły 65,8%, tj. 915 405 zł (w 2014 r. – 67,7%, tj. 933 521 zł) a dotacje budżetu państwa – 34,2%, tj. 475 858 zł (w 2014 r. 32,3%, tj. 444 933 zł).

Zdecydowaną większość – 88,4% – stanowiły środki finansowe przeznaczone na wynagrodzenia dla pracowników wraz z nagrodami jubileuszowymi i narzutami oraz osób świadczących pracę w ramach umowy zlecenia (z wyłączeniem osób realizujących usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – koszty te ujęte zostały w rozdziale I, a w dalszej kolejności:

- zakup usług – 3,5%,
- zakup materiałów – 3,1%,
- delegacje i ryczałty – 2,5%,
- odpis na ZFŚS – 1,8%,
- szkolenia – 0,5%,
- opłaty i składki – 0,3%,
- obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego – 0,1%,
- prace społecznie użyteczne – 0%.

W porównaniu z 2014 r., największy wzrost wydatków w 2015 r. odnotowano w opłatach i składkach – aż o 52,5% dotyczą one kosztów postępowania egzekucyjnego i kosztów ustanowienia kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu.

Z kolei, najmniej, bo o 14%, wzrosły wydatki na zakup usług.

Zmniejszenie wydatków w 2015 r., w kontekście 2014 r., zarejestrowano w trzech pozycjach: „Delegacje i ryczałty” oraz „Odpis na ZFŚS” oraz „Wynagrodzenia z narzutami”.

Powyższe relacje przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6: Wydatki na utrzymanie ośrodka w 2015 i 2014 r.

Rodzaj wydatku	Rok budżetowy		Tendencja	
	2015	2014	(+) wzrost / (-) spadek	
			zł	%
Wynagrodzenia z narzutami	1 228 796	1 231 737	-2 941	-0,24%
Zakup usług	48 260	42 688	+5 572	+13,05%
Zakup materiałów	43 038	34 821	+8 217	+23,60%
Delegacje i ryczałty	34 259	34 891	-632	-1,81%
Odpis na ZFŚS	24 573	24 800	-227	-0,92%
Szkolenia	7 484	4 086	+3 398	+83,16%
Opłaty i składki	3 854	2 527	+1 327	+52,51%
Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	999	1 463	-464	-31,72%
Prace społecznie użyteczne	0	1 441	-1 441	-100,00%
RAZEM	1 391 263	1 378 454	+12 809	+0,93%

Na przestrzeni całego 2015 r., w ośrodku - w formie umów o pracę, umów zlecenia i umów na organizację stażu absolwenckiego - prace, w różnych okresach czasowych, wykonywały łącznie 52 osoby (w 2014 r. 58), w tym:

a/ stałą kadrę ośrodka (umowy na czas nieokreślony), stanowiły 22 osoby - 22 etaty (w 2014 r. – 20 osób, 20 etatów), z których zdecydowana większość posiadała wykształcenie wyższe magisterskie – 77% (17 osób), w tym pedagogiczne, ekonomiczne, politologiczne, prawnicze, administracyjne i rolnicze, w dalszej kolejności:

- policealne zawodowe w zawodzie pracownik socjalny – 9% (2 osoby),
- wyższe zawodowe – 9% (2 osoby),
- wyższe z tytułem doktora – 5% (1 osoba).

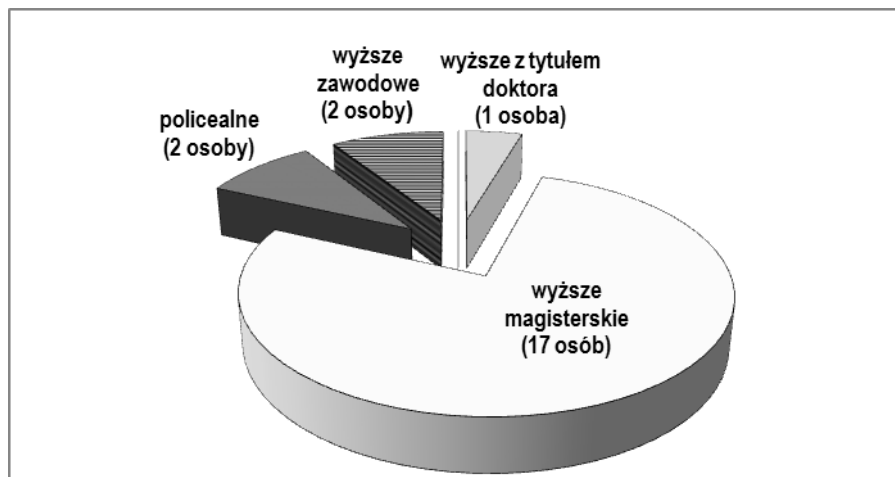
Poza tym, 7 osób legitymuje się specjalizacją zawodową, w tym:

- I stopnia z zakresu pracy socjalnej – 4 pracowników,

- II stopnia – 2 pracowników (z zakresu pracy socjalnej z osobami będącymi ofiarami przemocy oraz z zakresu pracy socjalnej z osobami starszymi),
- z organizacji pomocy społecznej – 3 osoby.

Strukturę wykształcenia ww. pracowników ośrodka przedstawia wykres nr 12.

Wykres nr 12: Wykształcenie pracowników ośrodka zatrudnionych w 2015 r. na czas nieokreślony

Spośród 22 osób zatrudnionych na czas nieokreślony:

- 21 osób wykonywało pracę w ramach normalnego systemu czasu pracy,
 - 1 osoba pracowała w ramach zadaniowego czasu pracy;
- b/ pracownicy zatrudnieni na czas zastępstwa: 3 osoby (trzy etaty), na stanowiskach: pracownika socjalnego, podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych i p. o. kierownika Działu pomocy społecznej w związku z urlopami macierzyńskimi i zwolnieniem chorobowym (w 2014 r. – 3 osoby w pełnym wymiarze czasu pracy);
- c/ osoby świadczące pracę w ramach umowy zlecenia – 26, w tym: 23 opiekunów osób starszych / niepełnosprawnych, 1 lekarz psychiatra, 1 kasjerka prowadząca kasę zapomogowo-pożyczkową, 1 informatyk administrujący specjalistycznym oprogramowaniem do obsługi systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz Samorządową Elektroniczną Platformą Informacyjną (SEPI);
- d/ osoby odbywające staż absolwencki – 2, na stanowisku pracownik kancelaryjny (w 2014 r. – 3).

Podobnie jak w poprzednich latach, także w 2015 r., pracownicy ustawicznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w wielu formach pozaszkolnego doskonalenia zawodowego, w tym w: seminariach, konferencjach, warsztatach, spotkaniach członków Pomorskiego Forum Pomocy Społecznej – ogółem w 39 szkoleniach, w tym 7 finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (w 2014 r. odpowiednio w 35 szkoleniach, w tym 14 finansowanych z EFS). Na ten cel w 2015 r. wydatkowano kwotę 8 806 zł (w 2014 r. 5 220 zł), z której 7 484 zł – to koszt szkoleń, a 1 322 zł – koszt delegacji (w 2014 r. odpowiednio 4 086 zł i 1 134 zł).

W 2015 r. w strukturze organizacyjnej ośrodka funkcjonowały następujące samodzielne stanowiska pracy oraz komórki organizacyjne, podporządkowane bezpośrednio:

- a) Dyrektorowi ośrodka:
 - zastępca dyrektora,
 - główny księgowy,
 - p.o. kierownika Działu pomocy społecznej;
- b) Zastępcy dyrektora Ośrodka:
 - kierownik Działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
 - pracownicy sekcji ds. administracyjnych i oświatowych;
- c) Głównemu księgowemu ośrodka:
 - pracownik Sekcji finansowej;
- d) p.o. kierownika Działu pomocy społecznej:

Ponadto, w roku 2015, w porównaniu z rokiem 2014, odnotowano:

1. W systemie pomocy społecznej spadek:

- a/ liczby środowisk (prawdopodobnie związany z migracją zarobkową członków rodzin albo całych rodzin do krajów Unii Europejskiej i tym samym poprawą sytuacji finansowej rodzin) o ponad 107 środowisk (tj. 394 osoby) i tym samym zmniejszenie liczby rodzin/osób korzystających w rejonie opiekuńczym pracownika socjalnego ze średnio 80 w rejonie w 2014 r. do 68 w 2015 r. – jest to nadal stosunkowo duża liczba rodzin, a w połączeniu z przeciążeniem pracowników innymi zadaniami (m.in. koniecznością przeprowadzania wywiadów środowiskowych u osób ubiegających się i pobierających specjalne zasiłki opiekuńcze, zasiłki dla opiekuna, świadczenia pielęgnacyjne, opracowywaniem – na wniosek klienta - opinii dla fundacji udzielających wsparcia, sporządzaniem pism informujących upoważnione podmioty o sytuacji rodziny/osoby, dystrybucją artykułów żywnościowych, itp.), taka sytuacja nadal utrudnia koncepcyjną, regularną oraz konsekwentną pracę socjalną z jednostkami, rodzinami i grupami społecznymi;
- b/ średniej wartości pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności przyznawanego w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Przeciętnie pomocy udzielano, tak jak w 2014 r., na okres 6 miesięcy, średnia kwota zasiłku dla rodzin (lub osób prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe) była jednak niższa o 11 zł od ubiegłorocznej i wynosiła 295 zł w skali miesiąca (w 2014 r. po 319 zł);
- c/ liczby osób bezdomnych, które skorzystały z pomocy w formie schronienia, 11 osób w 2014 r. i 7 osób w 2015 r.;
- d/ wydatków poniesionych w związku z koniecznością zapewnienia usług opiekuńczych osobom niesamodzielnym w ich miejscu zamieszkania, spowodowany zgonem osób, którym świadczone usługi opiekuńcze (w 2015 r. udzielono 7 592 świadczenia, natomiast w 2014 r. 8 152 świadczenia).
- e/ liczby zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Chojnice, co jest odzwierciedleniem sytuacji na rynku pracy w całym powiecie. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim na koniec roku 2015 wynosiła 14,5%, podczas gdy na dzień 31.12.2014 r. – 17%. Na tle województwa pomorskiego, czy kraju bezrobocie w powiecie chojnickim wciąż osiąga wartość stosunkowo wysoką. Stopa bezrobocia w województwie pomorskim i w Polsce wynosiła odpowiednio 9% i 9,8%. Problem bezrobocia, w statystykach ośrodka, w 2015 r. zajął drugą, po ubóstwie, pozycję pod względem częstotliwości występowania wśród przesłanek uzasadniających przyznanie pomocy.

2. W systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej:

- a/ utrzymywanie się na podobnym poziomie liczby rodzin objętych usługami asystenta rodziny (w roku 2014 z tej formy wsparcia skorzystało 18 rodzin, w 2015 r. 16, w tym 4 nowe środowiska) oraz wymiaru czasu pracy asystenta z jedną rodziną w ciągu roku, który wynosił średnio 8 miesięcy;
- b/ poprawę funkcjonowania kolejnych rodzin korzystających z usług asystenta w obszarach, co do których, do chwili objęcia wsparciem, pojawiały się zastrzeżenia, w tym, w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, sprawowania opieki nad dziećmi, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem;
- c/ wzrost o 119% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy, jednocześnie liczba dzieci przebywających w pieczy, za które gmina ponosi odpłatność utrzymuje się na takim samym poziomie (na dzień 31.12.2014 r. i 31.12.2015 r. było takich dzieci 7), jednakże w 2015 r. gmina ponosiła łącznie koszt za 10-ro dzieci (3 dzieci wróciło do rodziny biologicznej).

3. W systemie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych:

- a/ wzrost kwoty zobowiązań alimentacyjnych – o 19,1%, tj. o 1 170 736 zł. Podstawową przyczyną niepłacenia alimentów jest uchylanie się dłużników alimentacyjnych od podjęcia legalnego zatrudnienia, w celu uniknięcia potrąceń komorniczych z wynagrodzenia na rzecz zasądzonych alimentów. W wielu przypadkach niewypełnianie obowiązku alimentacyjnego przez rodziców dziecka związane jest także z uzależnieniem od alkoholu;
- b/ wzrost wydatków na świadczenia alimentacyjne o 4,7%, tj. o 44 848 zł, co wynika z faktu, że coraz więcej osób występuje do sądu zarówno o zasądzenie alimentów od osób zobowiązanych do alimentacji, jak i o podwyższenie kwoty alimentów, jednocześnie zwiększa się liczba osób, w przypadku których występuje bezskuteczność egzekucji alimentów przez komornika;
- c/ spadek o 8,1%, tj. o 138 139 zł wydatków na zasiłki rodzinne, co spowodowane jest, m.in., migracją zarobkową członków rodzin albo całych rodzin do krajów UE i tym samym poprawą ich sytuacji finansowej;

- d/ spadek wydatków na dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka o 22,9%, tj. o 20 350 zł, co również wynika z faktu, że coraz więcej osób występuje do sądu o zasądzenie alimentów (dodatek przysługuje, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne, ponieważ drugi z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznany lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone), zwłaszcza, że zmniejszyła się właśnie liczba dodatków wypłaconych w związku z tym, że ojciec jest nieznany.
4. W zakresie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny:
- już 247 wielodzietnych rodzin z gminy Chojnice posiadających Kartę Dużej Rodziny, w tym 861 dzieci i młodzieży oraz 478 rodziców/opiekunów;
5. W ramach systemu oświaty:
- spadek liczby środowisk, uprawnionych do pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych, co prawdopodobnie związane jest także z migracją zarobkową członków rodzin albo całych rodzin do krajów UE i tym samym poprawą sytuacji finansowej rodzin;
6. W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego:
- utrzymywanie się na zbliżonym poziomie obciążenia związanego z realizacją zadań z zakresu przemocy w rodzinie: wprawdzie zmalały niektóre wskaźniki, w tym liczba prowadzonych rocznie procedur Niebieskich Kart (w 2015 r. – 50, w 2014 r. – 58), liczba spotkań grup roboczych (w 2015 r. – 129, w 2014 r. – 147), liczba sporządzonych Niebieskich Kart C (w 2015 r. – 94, w 2014 r. – 107), ale były realizowane nowe zadania – zorganizowanie szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Funkcjonowanie ośrodka w 2016 r., w zdecydowanej większości, polegać będzie na kontynuowaniu realizowanych – podobnie jak w 2015 r. – zadań i działań wynikających z przepisów obowiązującego prawa oraz na podejmowaniu nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, w szczególności, za priorytetowe kierunki działań przyjęto:

- rozszerzanie wymiaru i zakresu indywidualnej, zintensyfikowanej pracy socjalno-wychowawczej oraz pomocy pedagogiczno-psychologicznej, opartej na koncepcji pracy asystenta rodziny, dla rodzin wieloprotymowych z deficytami w sferze opiekuńczo-wychowawczej;
- udział w rozwijaniu oferty działań na rzecz ofiar przemocy, rozszerzaniu jej zakresu, upowszechnianiu i doskonaleniu metody pracy interdyscyplinarnej;
- wdrożenie i realizacja Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2016 – 2018;
- efektywne aplikowanie o środki zewnętrzne (w tym unijne i krajowe) lub włączanie się, np. w roli partnera w realizację różnorodnych projektów i programów nastawionych na lepsze zaspokajanie potrzeb osób, rodzin i grup społecznych;
- poszerzanie systemu wsparcia dla seniorów i osób niepełnosprawnych – zapewnienie usług opiekuńczych, organizowanie pomocy sąsiedzkiej, a także kontynuowanie i w miarę możliwości rozwijanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dla dzieci – zwłaszcza autystycznych;
- podnoszenie poziomu i skuteczności funkcjonowania ośrodka, m. in. poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zatrudnionej kadry oraz rozwój współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców gminy;
- współpraca ze służbami zatrudnienia – wspólne działania prowadzące do aktywizacji zawodowej celem uniezależnienia ich od pomocy społecznej;
- zintensyfikowanie starań o powiększenie bazy lokalowej ośrodka, która umożliwi jego funkcjonowanie zgodnie z zasadami i standardami obowiązującymi w obrębie pomocy społecznej, co przyczyni się do zwiększenia wydajności pracy, podniesienia standardu świadczonych usług i pozwoli zapewnić intymność podopiecznym;
- podjęcie działań, w związku z rosnącą liczbą przypadków agresji wobec pracowników ośrodka, zwiększających ich bezpieczeństwo, m.in. poprzez właściwą organizację pracy, zapewnienie uczestnictwa w specjalistycznych szkoleniach dotyczących sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, oraz zainstalowanie systemu przywoławczego – napadowego w biurach, w których pracownicy są potencjalnie narażeni na niebezpieczne zdarzenia;
- dalsze inwestowanie w rozwój infrastruktury informatycznej (wdrażanie innowacyjnych rozwiązań IT).

Potrzeby na realizację zadań ośrodka – ich finansowy wymiar – zostały przedstawione w uchwale przyjmującej budżet gminy Chojnice na 2016 rok (Uchwała Nr X/175/2015 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 29 grudnia 2015 r.).

Jednocześnie, budżet ten niejednokrotnie w czasie trwania roku kalendarzowego będzie modyfikowany, ponieważ – podobnie jak w latach poprzednich – w pierwotnym planie jego niedoszacowanie wynosi prawie 50%, co dotyczy środków finansowych na realizację zadań zleconych, a także dotacji z budżetu państwa do zadań własnych gminy (m.in. na dożywianie, zasiłki stałe i okresowe, utrzymanie ośrodka).

Spis wykresów

Wykres nr 1: Liczba rodzin korzystających w latach 2013-2015 z poszczególnych systemów wsparcia obsługiwanych przez ośrodek pomocy społecznej	4
Wykres nr 2: Wydatki GOPS w 2015 i 2014 r. z podziałem na źródła finansowania.....	4
Wykres nr 3: Źródła finansowania zrealizowanych w 2015 i 2014 r. zadań w ramach systemu pomocy społecznej.....	6
Wykres nr 4: Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w latach 2014-2015	11
Wykres nr 5: Czas pracy asystenta z rodziną.....	12
Wykres nr 6: Liczba uczniów korzystających ze świadczeń pomocy materialnej w ramach systemu oświaty w latach 2013-2015	16
Wykres nr 7: Liczba Niebieskich Kart A, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2011-2015.....	19
Wykres nr 8: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w 2015 r.	20
Wykres nr 9: Udział procentowy wydatków na zasiłki rodzinne i poszczególne rodzaje dodatków w 2015 r.	21
Wykres nr 10: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń opiekuńczych w 2015 r.	22
Wykres nr 11: Wydatki na realizację świadczeń alimentacyjnych w latach 2014-2015.....	23
Wykres nr 12: Wykształcenie pracowników ośrodka zatrudnionych w 2015 r. na czas nieokreślony	26

Spis tabel

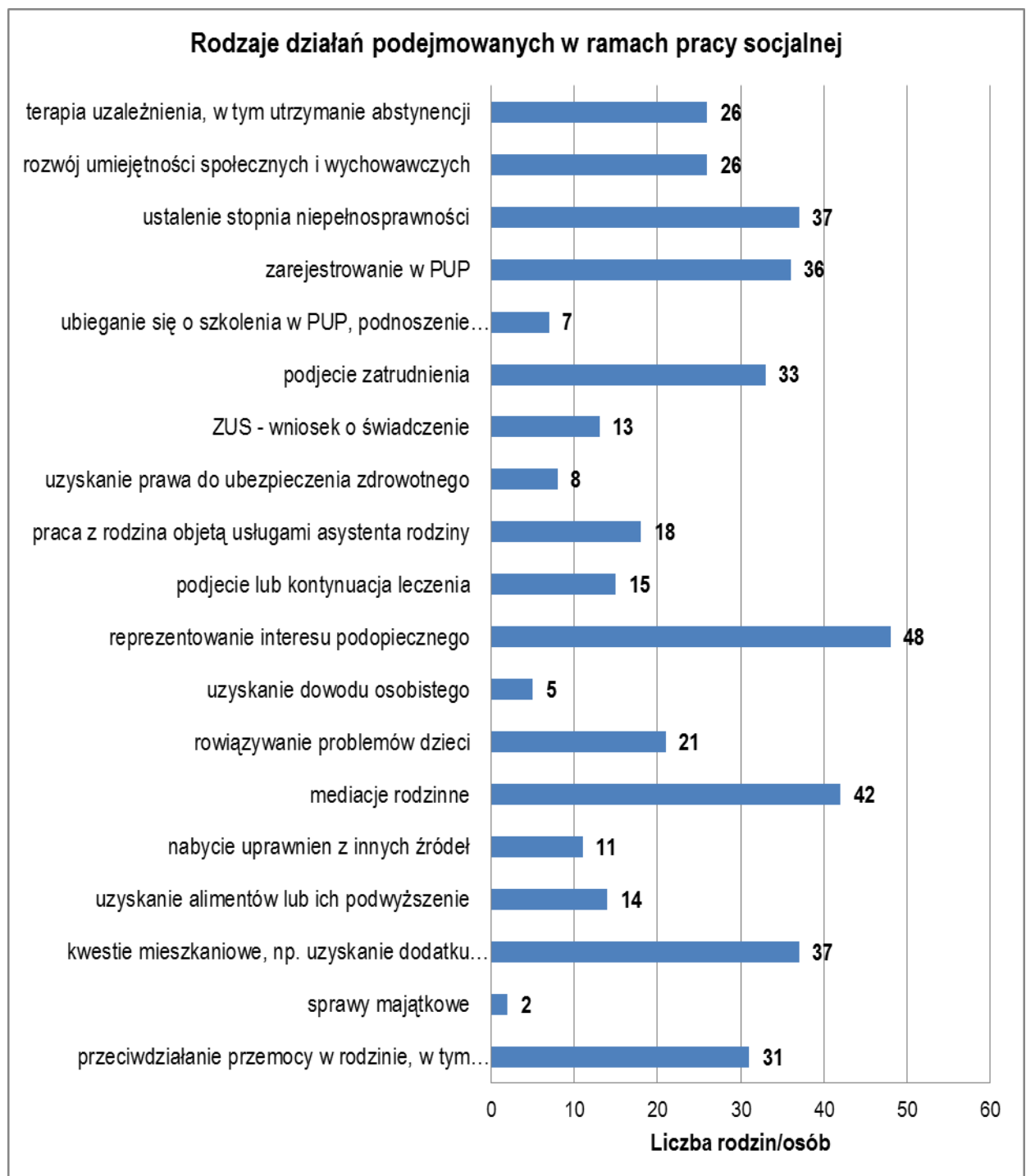
Tabela nr 1: Wydatki w latach 2014-2015 na realizację zadań w poszczególnych obszarach działania	5
Tabela nr 2: Przeznaczenie wydatków ośrodka w 2015 i 2014 r.	5
Tabela nr 3: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	12
Tabela nr 4: Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej.....	13
Tabela nr 5: Przyczyny przyznawania zasiłków szkolnych w latach 2013-2015.....	18
Tabela nr 6: Wydatki na utrzymanie ośrodka w 2015 i 2014 r.	25

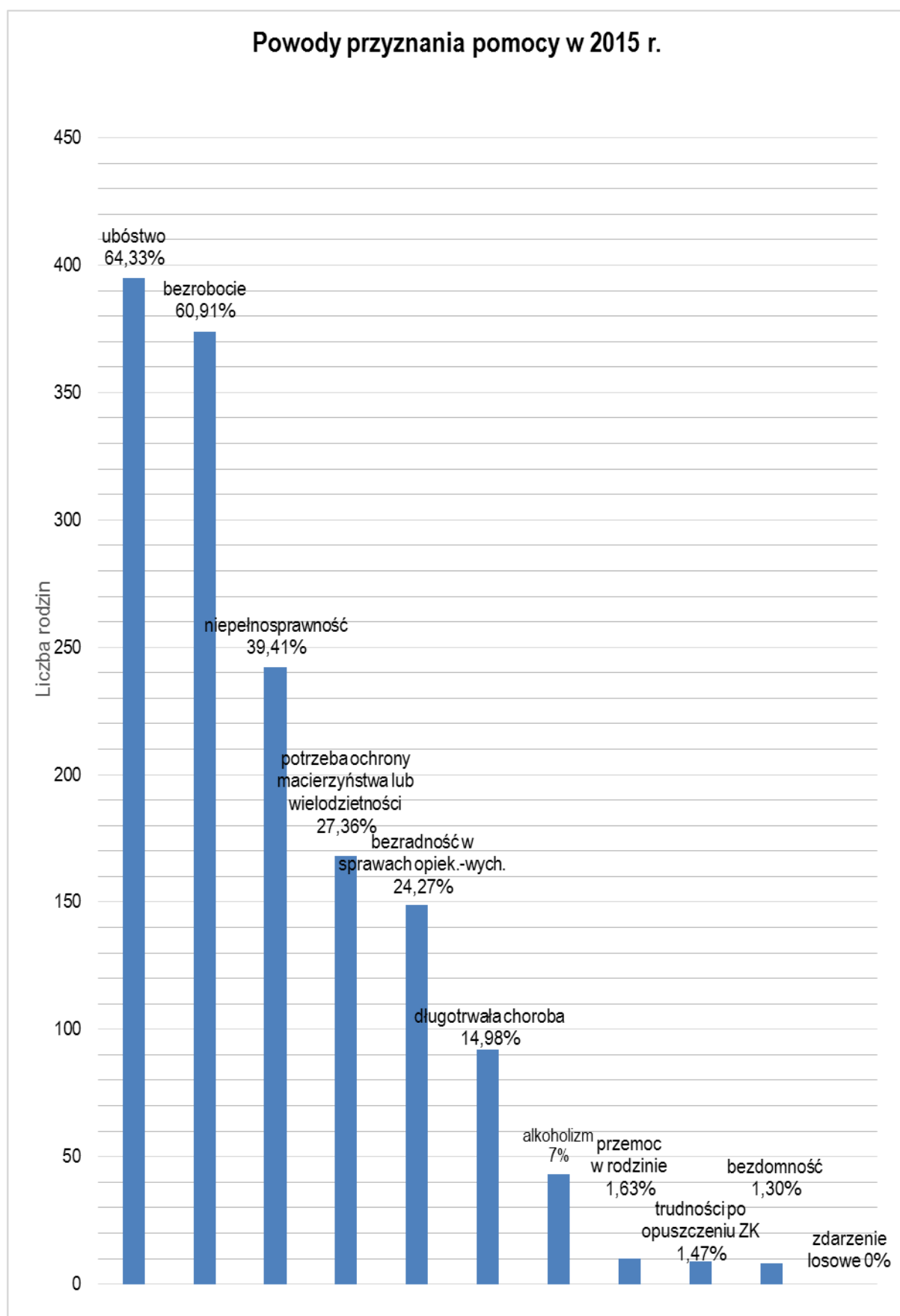
Pozostałe graficzne prezentacje

Schemat nr 1: Struktura organizacyjna ośrodka.....	27
--	----

Załączniki:

- Załącznik nr 1: Rodzaje działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej
- Załącznik nr 2: Powody przyznania pomocy w 2015 r.
- Załącznik nr 3: Poziom ubóstwa w poszczególnych sołectwach gminy Chojnice
- Załącznik nr 4: Liczba świadczeniobiorców korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach gminy Chojnice w latach 2014-2015
- Załącznik nr 5: Bezrobotni PUP i GOPS w latach 2014 - 2015 wg grup wiekowych
- Załącznik nr 6: Bezrobotni PUP i GOPS w latach 2014 - 2015 wg wykształcenia
- Załącznik nr 7: Sprawozdanie z realizacji w 2015 r. *Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015*
- Załącznik nr 8: Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny w poszczególnych sołectwach gminy Chojnice

Poziom ubóstwa w poszczególnych sołectwach gminy Chojnice

L.p.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Rodziny do 100%		% osób spełniających ustawowe kryterium dochodowe
			liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	
1.	Angowice	287	8	22	7,67
2.	Charzykowy	1740	22	59	3,39
3.	Chojnaty	224	10	26	11,61
4.	Chojniczki	1088	18	39	3,58
5.	Ciechocin	511	27	89	17,42
6.	Czarłomie-Jarcewo	352	8	18	5,11
7.	Doręgowice	314	14	40	12,74
8.	Funka	180	3	12	6,67
9.	Gockowice - Objezierze	283	7	21	7,42
10.	Granowo	189	7	16	8,47
11.	Klawkowo	405	1	6	1,48
12.	Kłosnowo	182	2	4	2,20
13.	Kłodawa	326	9	32	9,82
14.	Kopernica	76	3	13	17,11
15.	Krojanty	558	10	49	8,78
16.	Kruszka	333	10	39	11,71
17.	Lichnowy	1298	22	69	5,32
18.	Lotyń	354	9	42	11,86
19.	Moszczenica	174	7	16	9,20
20.	Nieżychowice	769	20	65	8,45
21.	Nowa Cerkiew	821	17	70	8,53
22.	Nowe Ostrowite	308	3	13	4,22
23.	Nowy Dwór - Cofdanki	346	10	29	8,38
24.	Ogorzeliny	1170	22	43	3,68
25.	Ostrowite	504	15	53	10,52
26.	Pawłowo	911	10	40	4,39
27.	Pawłówko	605	6	18	2,98
28.	Powalki	435	6	12	2,76
29.	Raclawki	235	2	6	2,55
30.	Silno	1028	24	79	7,68
31.	Sławęcin	529	5	28	5,29
32.	Swornegacie	1126	41	121	10,75
33.	Topole	227	0	0	0,00
34.	Zbeniny	216	3	15	6,94

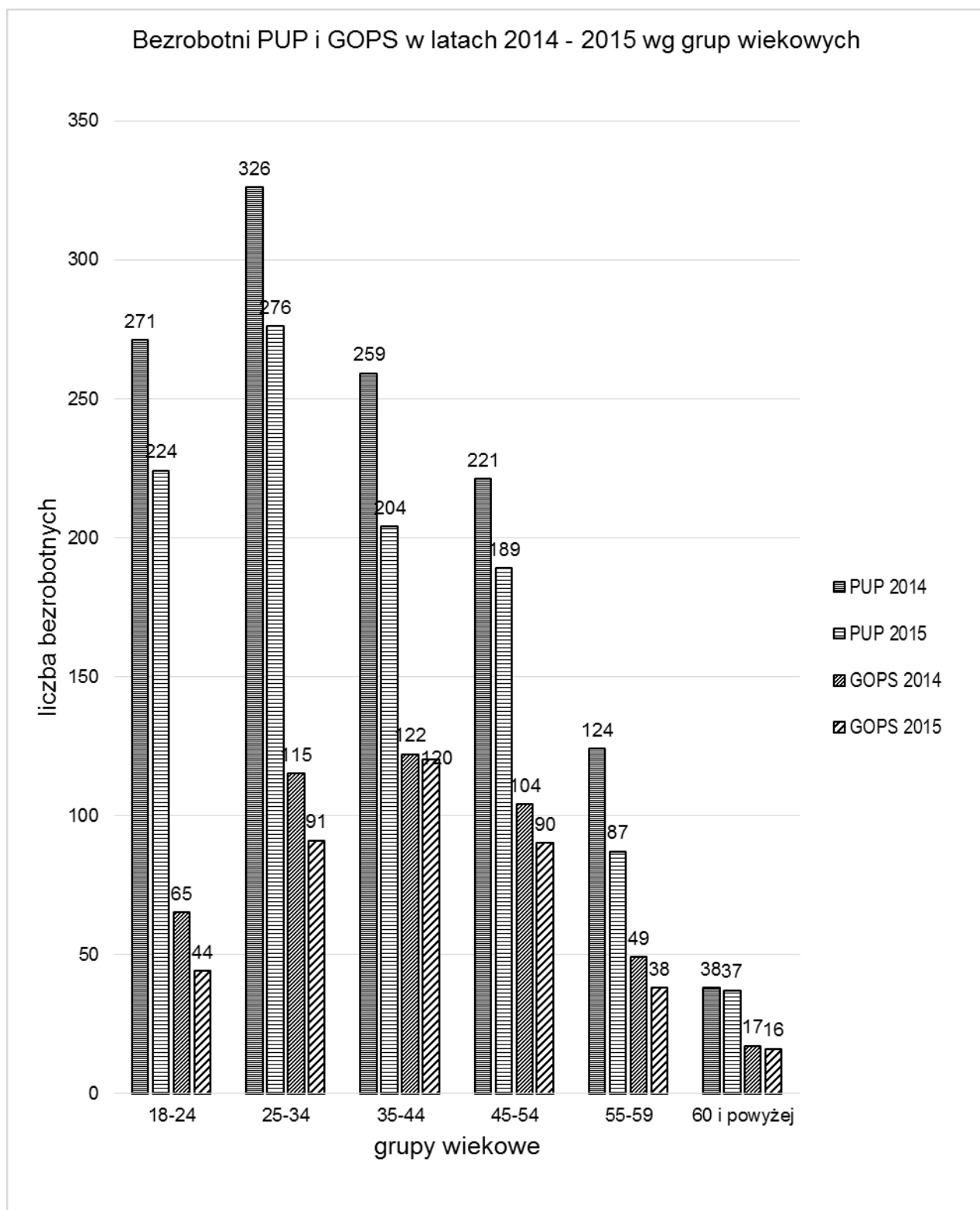
18104

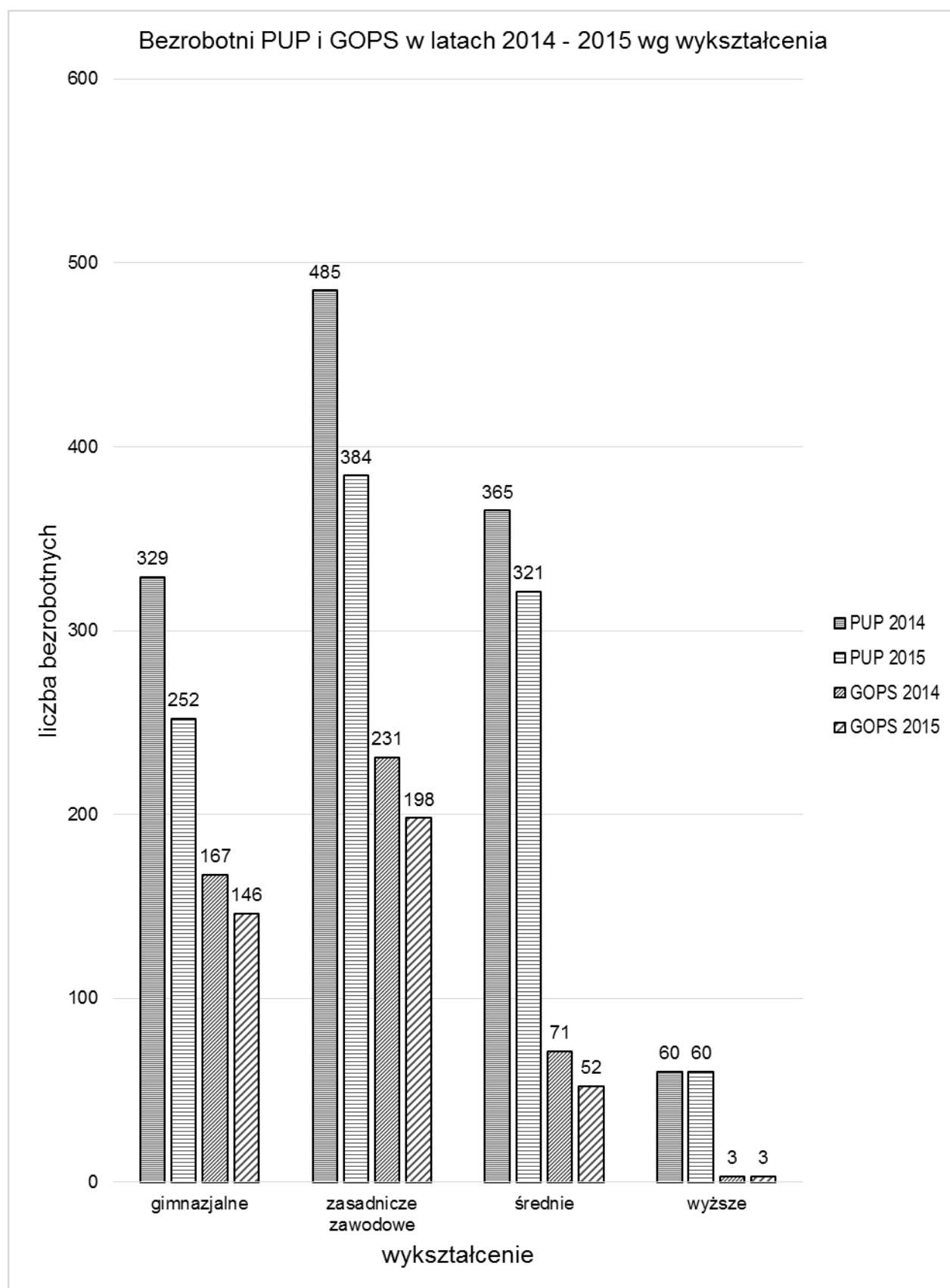
381

1204

Liczba świadczeniobiorców korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach gminy Chojnice w latach 2014-2015

L.p.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Świadczeniobiorcy		% osób objętych pomocą OPS w 2015 r.	% osób objętych pomocą OPS w 2014 r.	Bilans 2014-2015		
			Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie			Różnica w punktach procentowych	Dynamika 2014=100%	wzrost/ spadek %
1.	Angowice	287	10	41	14,29	16,55	-2,26	86	-13,66
2.	Charzykowy	1740	33	78	4,48	6,19	-1,71	72	-27,63
3.	Chojnaty	224	12	33	14,73	16,03	-1,3	92	-8,11
4.	Chojniczki	1088	30	75	6,89	6,34	0,55	109	8,68
5.	Ciechocin	511	40	137	26,81	26,24	0,57	102	2,17
6.	Czarłomie-Jarcewo	352	14	46	13,07	12,07	1	108	8,29
7.	Doręgowice	314	18	60	19,11	31,02	-11,91	62	-38,39
8.	Funka	180	6	19	10,56	14,67	-4,11	72	-28,02
9.	Gockowice - Objezierze	283	9	24	8,48	8,39	0,09	101	1,07
10.	Granowo	189	11	32	16,93	15,34	1,59	110	10,37
11.	Klawkowo	405	4	13	3,21	3,73	-0,52	86	-13,94
12.	Kłosnowo	182	6	17	9,34	14,97	-5,63	62	-37,61
13.	Kłodawa	326	12	37	11,35	10,77	0,58	105	5,39
14.	Kopernica	76	4	15	19,74	18,67	1,07	106	5,73
15.	Krojanty	558	20	87	15,59	16,82	-1,23	93	-7,31
16.	Kruszka	333	11	44	13,21	11,15	2,06	119	18,48
17.	Lichnowy	1298	37	120	9,24	15,94	-6,7	58	-42,03
18.	Lotyń	354	14	53	14,97	12,89	2,08	116	16,14
19.	Moszczenica	174	9	22	12,64	14,29	-1,65	88	-11,55
20.	Nieżychowice	769	30	106	13,78	15,62	-1,84	88	-11,78
21.	Nowa Cerkiew	821	24	79	9,62	12,36	-2,74	78	-22,17
22.	Nowe Ostrowite	308	5	14	4,55	4,92	-0,37	92	-7,52
23.	Nowy Dwór - Cöldanki	346	14	45	13,01	22,61	-9,6	58	-42,46
24.	Ogorzeliny	1170	39	93	7,95	11,31	-3,36	70	-29,71
25.	Ostrowite	504	21	62	12,30	17,5	-5,2	70	-29,71
26.	Pawłowo	911	27	86	9,44	13,49	-4,05	70	-30,02
27.	Pawłówko	605	11	33	5,45	4,95	0,5	110	10,10
28.	Powałki	435	14	33	7,59	6,44	1,15	118	17,86
29.	Raławki	235	6	15	6,38	13,79	-7,41	46	-53,73
30.	Silno	1028	42	130	12,65	17	-4,35	74	-25,59
31.	Sławęcín	529	8	32	6,05	5,38	0,67	112	12,45
32.	Swornegacie	1126	64	203	18,03	19,16	-1,13	94	-5,90
33.	Topole	227	1	1	0,44	0,9	-0,46	49	-51,11
34.	Zbeniny	216	8	34	15,74	17,45	-1,71	90	-9,80

**Sprawozdanie z realizacji w 2015 r.
„Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015”**

„Program wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015” został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy w Chojnicach Nr XXXVI/440/2013 z dnia 20 września 2013 r.

Poniżej zamieszczono dane zebrane w związku z prowadzonym monitoringiem działań zaplanowanych w ww. programie:

Zadanie 1: Zapewnienie rodzinie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego, rodzinnego

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym

- poradnictwo prawne – wartość wskaźnika – **53**
- poradnictwo psychologiczne – wartość wskaźnika – **12**
- poradnictwo rodzinne – wartość wskaźnika – **3**

Zadanie 2: Motywowanie rodziców do udziału w warsztatach kształtujących umiejętności wychowawcze/społeczne

Wskaźnik realizacji zadania:

- a) Liczba rodziców uczestniczących w warsztatach – wartość wskaźnika – **15**
- b) Liczba zawartych kontraktów socjalnych – wartość wskaźnika - **1**

Zadanie 3: Motywowanie rodziców do korzystania przez dzieci z zajęć grupowych rozwijających umiejętności społeczne

Wskaźnik realizacji zadania:

- a) Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach grupowych – wartość wskaźnika – **12**
- b) Liczba zawartych kontraktów socjalnych – wartość wskaźnika – **0**

Zadanie 4: Motywowanie rodziców do korzystania przez dzieci z oferty domów kultury i świetlic wiejskich

Wskaźnik realizacji zadania: Stosunek liczby dzieci korzystających z oferty domów kultury i świetlic wiejskich do ogólnej liczby dzieci (dotyczy dzieci pozostających w bazie danych GOPS - Dział pomocy społecznej) – wartość wskaźnika - **100/758**

Zadanie 5: Zapewnienie rodzinie usług asystenta rodziny

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin objętych usługami asystenta rodziny – wartość wskaźnika – **16**

Zadanie 6: Zapewnienie rodzinie wsparcia w formie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin korzystających z usług dla rodzin z dziećmi – wartość wskaźnika – **11**

Zadanie 7: Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba osób, w tym dzieci, objętych usługami – wartość wskaźnika- **30** osób, w tym **8** dzieci

Zadanie 8: Ograniczanie skutków zjawiska przemocy w rodzinie

Wskaźnik realizacji zadania: Stosunek liczby rodzin z założoną NK, w których ustała przemoc do liczby prowadzonych procedur NK - wartość wskaźnika- **22/50** (Komentarz: z 50 prowadzonych procedur przemoc ustała w 2014 r. w przypadku 15 procedur, 8 zostało zamkniętych z powodu braku zasadności podejmowania działań, natomiast tylko w 5 rodzinach nie było potwierdzeń o ustaniu przemocy na koniec 2015 r.)

Zadanie 9: Podejmowanie działań zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu, w tym uzyskanie postanowienia Sądu o zobowiązaniu do leczenia uzależnienia

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin z problemem uzależnienia zmotywowanych przez pracownika socjalnego do zgłoszenia problemu uzależnienia w GKRPA - wartość wskaźnika - **13**

Zadanie 10: Pomoc rodzicom w uzyskaniu wsparcia finansowego/rzeczowego na cele edukacyjne ze stypendiów i wyprawek szkolnych

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba uczniów korzystających ze stypendiów szkolnych i wyprawek – wartość wskaźnika – **437** uczniów skorzystało ze stypendiów, **5** uczniów otrzymało zasiłek szkolny, **22** uczniów niepełnosprawnych i 182 uczniów klas III szkoły podstawowej otrzymało wyprawkę szkolną

Zadanie 11: Opracowanie/wdrożenie narzędzia do diagnozy sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo– wychowawczych

Wskaźnik realizacji zadania: Opracowane narzędzie – wartość wskaźnika – **0**

Zadanie 12: Diagnozowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem możliwości pozyskania pomocy rodziny wspierającej

Wskaźnik realizacji zadania: Sporządzenie diagnozy sytuacji opiekuńczo – wychowawczej rodzin znajdujących się w bazie danych ośrodka – wartość wskaźnika - **8**

Zadanie 13: Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin objętych monitoringiem - wartość wskaźnika - **22**

Zadanie 14: Organizowanie i finansowanie szkoleń dla asystentów rodziny

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba szkoleń, w których uczestniczył asystent rodziny - wartość wskaźnika - **1**

Zadanie 15: Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Wysokość nakładów finansowych ponoszonych przez gminę w związku z pobytem dzieci w pieczy zastępczej

W 2015 r. regulowano należność w ustawowo określonej wysokości za **10** dzieci – koszt **19 615 zł.**

Zadanie 16: Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej zakładającego w szczególności:

- utrzymywanie przez rodziców osobistych kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów
- udzielanie wsparcia finansowego rodzinom na dojazd do miejsca pobytu dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz w związku z kosztami ponoszonymi w okresie urlopowania dzieci,
- usługi asystenta rodziny,
- podjęcie/utrzymanie pracy zarobkowej przez rodzica/ów,
- udział w warsztatach kształtujących umiejętności wychowawcze/społeczne.

Wskaźnik realizacji zadania:

- Stosunek liczby opracowanych planów do liczby rodzin, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej **27 / 27**
- Liczba zawartych kontraktów socjalnych – wartość wskaźnika - **0**
- Liczba rodzin utrzymujących osobiste kontakty z dziećmi umieszczonymi w pieczy – wartość wskaźnika - **11**
- Liczba zasiłków celowych na pokrycie kosztów dojazdu do miejsca pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej – wartość wskaźnika – **0**
- Liczba pobytych dziecka przebywającego w pieczy zastępczej w rodzinie biologicznej – wartość wskaźnika – **0**
- Liczba osób, które podjęły / kontynuują pracę zarobkową - wartość wskaźnika – **0**
- Liczba rodziców uczęszczających na warsztaty – wartość wskaźnika – **0**

Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny w poszczególnych sołectwach gminy Chojnice

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba rodzin			
		2014 r.	I-VI 2015 r.	VII-XII 2015 r.	Łącznie
1.	Angowice	2	2	2	6
2.	Charzykowy	11	6	3	20
3.	Chojnaty	1	1	0	2
4.	Chojniczki	5	12	5	22
5.	Ciechocin	1	2	1	4
6.	Czartołomie - Jarcewo	2	3	1	6
7.	Doręgowice	1	1	1	3
8.	Funka	0	0	0	0
9.	Gockowice - Objezierze	1	1	2	4
10.	Granowo	0	2	0	2
11.	Klawkowo	1	2	2	5
12.	Kłosnowo	0	0	1	1
13.	Kłodawa	3	1	0	4
14.	Kopernica	0	1	0	1
15.	Krojanty	2	6	2	10
16.	Kruszka	3	4	4	11
17.	Lichnowy	10	11	2	23
18.	Lotyń	3	1	3	7
19.	Moszczenica	0	2	0	2
20.	Nieżychowice	7	1	4	12
21.	Nowa Cerkiew	2	13	0	15
22.	Nowe Ostrowite	0	1	0	1
23.	Nowy Dwór - Cołdanki	2	1	0	3
24.	Ogorzeliny	2	7	1	10
25.	Ostrowite	0	2	1	3
26.	Pawłowo	7	7	3	17
27.	Pawłówek - Lipienice	4	4	0	8
28.	Powalki	2	3	2	7
29.	Raclawki	2	1	1	4
30.	Silno	0	3	2	5
31.	Sławęcín	0	4	3	7
32.	Swornegacie	2	9	3	14
33.	Topole	2	2	2	6
34.	Zbeniny	1	1	2	4
RAZEM		79	117	53	249